ԹՒ. ՏԱՐԻ 3108 — 16 ՅՈՒՆԻՍ 1894 — 24 Զ.Ի.ՀԻՃԱՁԷ 1311 — ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ

20 ՓԱՐԱ.

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՆՉ ԳՈՒՄԱՐԻՆ ՊԻՏԻ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Ղալաթիա, Կ. Պոլիս

درعلیه ده غلطه ده آره‌وك غزته‌سی ادارهسنه

Direction du journal AREVELK
Galata, CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
Քաղաքական եւ Ազգային

20 ՓԱՐԱ.

ԲՈՒԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ եւ մօտակայ Տարեկան դրամական արժէք	150
» » Վեցամսեայ » »	75
» » Երեքամսեայ » »	40
Օտար երկիրներէ Տարեկան ճեռնմ	56
» Վեցամսեայ »	28
Ամէն թուոյ մասնաւոր տպագր. Տարեկան Օսմ. Ոսկի	2
Գաւառաց թղթատարի ծախքը միօրինակ	Դրուշ 50

Խմբագրութեանս ուղղուած նամակ կամ այլ գրութիւն ետ չի տրուիր։

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

ՎԱՀՐԱՄ ՍՎԱՃԵԱՆ

Վեց կամ եօթը տարիներ առաջ, երբ Եւրոպայէն Պոլիս դարձաւ Վահրամ Սվաճեան, շիկնոտ ու համեստ պատանի մը, որուն յայողութեան լուրերն արդէն կանխած էին զինքը, ողջունուեցաւ այն սովորական համակրութեամբ որուն կ'արժանանան տունէն հայ ուսանողները որոնք՝ ըլլան փաստաբան, բժիշկ կամ արուեստագէտ՝ փայլուն շրջան մը բաղդած են և օտար մշակիցներու հանդէպ կարող հանդիսացած։ Այդ թուականէն ի վեր սահած ժամանակամիջոցին՝ ատեն ատեն ինքզինքը յիշեցուց, գրական աշխարհին մէջ՝ իր գողտրիկ ոտանաւորներովը ու զգայուն նորավէպներովը, և գեղարուեստական աշխարհին մէջ՝ իր երեք նուագահանդէսներովը, Գաղդեղ, Բէրա ու Գահիրէ։ Եւ սակայն, հակառակ իր ներշնչած հմտակրանքին ու վստահութեան, աւելին սպասելու քաջութիւնը կը պակսէր նոյն իսկ իր ամենէն աւելի եռանդուն պաշտպաններուն քով։ Եւրոպական մեծ մայրաքաղաքի մը մէջ կարելի պիտի ըլլար իրեն յայողութիւնն հաղորդել հաստատագէտ օրինակներու հանդէպ։ Սվաճեան Եւրոպա վերադարձաւ հոն ալ փնտռելու համար այդ արդիւնաւորումը ու գնահատումը։ Հոս է իր արուեստագէտի յանդգնութիւնը։ Ագամանը միայն ասոր մօտ երաշ մը ունեցաւ, Անգլիա երթալ ու Շէյքսպիրը ներկայացուցել։ և դիտենք թէ, դժբաղդ ողբերգակին այս երազը շատ շուտ մարեցաւ, հիւանդանոցի չորս պատերուն մէջ։

* * *

Վահրամ Սվաճեան կը վերադառնայ՝ մէկ տարուան մէջ չորս նուագահանդէս տալէ ետք, մէկն ի Մանչեսթր և երեքն ի Լոնտոն, որոնց նկարագրութիւններն հրատարակուեցան այստեղ։ Յայտնուած հանդէսի մը վրայ գրելը նոյնքան դիւրին է ունկնդրի մը կամ թերթի մը համար որքան հասունցած քաղցրահամ պտուղ մը ճաշակելը պարտեղի մը այցելուներուն։ բայց հարցունենք անգամ մը պարտիզպանին թէ ինչ դժուարութիւններ, աքնութիւններ, անձկութիւններ քաշած է՝ այդ ծառաստանը պատրաստելու համար, նոյն իսկ բնութեան օգնութեամբը։ Վահրամ Սվաճեան, իր բնական հակումովը և խորին ուսումնասիրութեամբը մէկտեղ, ահագին պայքար մը մղած, դառն մաքառումներ ունեցած է հասնելու համար այն փայլուն յաղթանակին որ նուիրագործուեցաւ Սէնդ ձէյմս Հոլ պատին մէջ վերջին անգամ իր տուած նուագահանդէսովը։

Միս մինակ Անգլիոյ մառախլապատ երկինքին տակ, որ միայն բաւական էր երիտասարդ արուեստագէտին սիրտը ճնշելու, օտար և անծանօթ երկրի մէջ ուր երեսդ կը նային ու չեն տեսներ, առանց առաջնորդի, առանց պաշտպանի, միմիայն իր կարողութեանը վրայ վստահ՝ նուագահանդէս մը կազմակերպելու յայողել, պղտիկ գործ մը չէր։ և այդ մեծ աշխատութիւնը՝ գործին կէսն էր դեռ։ Կը մնար իր արուեստը ճանչցուցել այն խստապահանջ ու արուեստասէր դասակարգին, մեծ մասով ազնուական, որ ժամանի ի ու զբօսանքի համար չերթար նուագահանդէսին, այլ բան մը սորվելու կամ դատելու համար. ամէն մէկը իր ձեռքը բռնած է ձայնատետրը օրուն վրայէն կը հետեւի դաշնակահարին, գլխու օրօրումներով և մինչեւ իսկ մատիտով մը նշանակելով իր նշանմարած տաղանդութիւնները կամ թերութիւնները։ լրագրատետրեր որոնք առդիւղի ականջով մտիկ կ'ընեն. տիկիններ որոնք նոր, արտակարգ յուզում մը փնտռելու եկած են ալեւելցի դաշնակահարին մատներէն։

Եւ այս խստապահանջներէն, որոնց թիւը 1500ը կ'անցնէր վերջին անգամ, հանդուրելու եղական գոհունակութիւնն ունեցած է հայ արուեստագէտը, առանց վայրկեան մը դեգերելու, առանց իր կրած պատկառոտ յուզմունքը կամ խռովքը փոխանցելու դաշնամուրին որ անտարոյզ սիրուհի մը կը դառնայ այդ հմտիքաւոր վայրկենին։ վայ եթէ ուրիշ մտածումով մը զբաղեցար։

* * *

Ինքնօգնութիւն բառը, որ մեր մէջ այնքան շատ հանդուած է որքան քիչ գործադրուած, սովորաբար կը գործածենք անոնց համար որոնք պղտիկ խանութպան կա՛ հմտեստ արհեստաւոր՝ իրենց յատուկ աշխատութեամբը կրլլան մեծ վաճառական կամ զարգացած արհեստագէտ, նիւթական բարգաւաճ վիճակի մը հասնելով։

Գեղարուեստի մէջ աւելի բարձր ու աւելի դժուարին չէ ինքնօգնութեան խաչելն իրականացումը, զոր կը գտնենք յանձին Վահրամ Սվաճեանի։ Իր անհատական ուժերով դրամատէր կամ գործարարատէր մը դառնալը նախանձելի օրինակ մըն է անշուշտ, նիւթական տեսակէտով, բայց ալ աւելի աղտոր ու հրապուրիչ օրինակ մըն է երեկուան անծանօթ արեւելցին՝ վաղայողդ տարուան մէջ Եւրոպական հմտարան մը հասնիլը, եթէ նոյն իսկ զուհած ըլլայ, այդ ըզձանքին հասնելու համար, իր քանի մը տարիներու կեանքն արժոյ սիրահատնում, յոգնութիւն, բաւական է որ այդ տառապանքներուն խառնած է մաս մը իր հոգիին, իր զգացումներէն, իր տաղանդէն։

Եւ այսքան զոհողութեամբ ձեռք բերուած արժանաւոր յայողութիւնը աւելի կը բարձրանայ մեր աչքին, եթէ յիշենք որ Վահրամ Սվաճեան դեռ քսաներեք տարեկան է։

ՏԻԳՐԱՆ ԱՐՓԻԱՐԵԱՆ

ԷՕԺԷՆ ՍԻԻԻ ԿԵԱՆՔԷՆ

Նանլէ Պատրոնին մէջ ԹԱՔՈՒԱՆԱՆ ՀՐԵԱՆՑԻ վերտառութեամբ ներկայացնուն առթիւ, Եռանդուն Ընկերվէ հոտեւեալ անձնական յիշատակները կը ցրատարակէ Էօժէն Սիւի ներքին կեանքին վրայ։

Էօժէն Սիւի բարը գործերուն առաջին օրինակը միշտ կը գտնուէր Տիկին Ռոզանի սեղանին վրայ, փառաւոր կազմով և իր զինանշաններովը զարդարուն։ Անոր պատպանութեանը չնորհիւ, Սէն-Ժերմէն արուարձանին բոլոր սրահները բացուեցան իր առջեւ։ Գ. Մոլէ իր երիտասարդ բարեկամն անուանեց զայն, և ազնուապետական ընկերութեան մէջ այս մուտքը վերանորոգեց իր տաղանդն՝ վերանորոգելով իր սիպարները։ Այդ ժամանակ հրատարակուեցան իր երեք մեծ գործերը որք նուիրուած են պերճաշուք ընկերութեան նկարագրին. Ռո-թաթրալն, Վէրէ պը Ռաֆլէն և Մարիլլա (այս վերջինը թարգմանուած)։

Գրած չէ բան մը այնքան փայլուն, այնքան ինքնատիպ և այնքան յանդուգն որքան Ռո-թաթրալն Ռրեան, Վէրէին առաջին հատորը, Իւրսիլի դերը Մարիլլոյի մէջ, և այն սիրուն Մարէթ պը Լէհօ-Էէռ-ը, որ այսօր իսկ գլուխ-գործոց մնացած է, թէեւ անոր երկրորդ տիտղոս մը, Հաճելի ըլլալը- արուեստը, տալու անխոհեմութիւնը գործած ըլլար հեղինակը։

Դժբախտաբար իր բնաւորութիւնը այնքան չշահեցաւ որքան իր տաղանդը։ Երեւակայութեան տէր մարդիկը հնարակայ են վաղանցիկ պակասութիւններու, որոց պատճառը նոյն իսկ իրենց երեւակայութիւնն է ու իրենց արտայայտումը։ Բանաստեղծներն ուրիշներու պէս գատելու չէ։ Անոնց գլուխն աւելի գիւրաւ կը տաքնայ. ամէն փայլուն բան կը հմայէ զիրենք։ Ազնուապետական դասակարգին փայլը շլացուց Էօժէն Սիւն։ Խելքը տուաւ ազնուականութեան վրայ՝ իբր ինքնէ ազնուական ըլլար։ Այս համեստ գրագէտը գաւառացիի սնամբոութիւնն միացուց պանդիսի սնամբոութեան։ Բնաւ չէր հպարտանար ունեցած աքանչելի տաղանդին վրայ, բայց ոսքով գլխով յարած էր այն տիրոջմն զոր չուներ։ Զինանշաններ նկարել տուաւ իր կառքերուն վրայ։ Ազնուականի դեր կատարելու համար, ինքզինքը հրաւիրել տուաւ Օռլէանի զուբսին արտորդութիւններուն. և սրամիտ խօսքով մը մեջէն կ'ելլար։ Իր կերդատանին չեմ միանար, այլ իր վոնմանին։ Անբացատրելի բան. այս անողորմ հեգնողը իր գանգրուած մազերովը, իր արտակարգ հագուստներովը, իր ինքնահաւան երեւոյթովը, առիթ տուաւ բազմաթիւ երիտասարդներու հեգնութեանցը, որք չէին սիրեր զինքը վասն զի կիները սաստիկ կը սիրէին վեպասանը, և որք չտես կը կոչէին զայն Գիտէր ինքը կը տանջուէր ընկերութեան մէջ իր բռնած դիրքէն, և իր անյաղթելի երկչոտութիւնը կ'աւելցուներ իր տառապանքը, վասն զի,— ուրիշ անհնարութիւն,—երկչոտ ալ էր, այնքան երկ չոտ որ 1848ին երեսփոխան ընտրուելով բնաւ չհամարձակեցաւ բառ մը արտասանել ժողովին մէջ, և տոիպուած ըլլալով բարձրաձայն կարդալ կէս երես տեղեկագիր մ, ինդրեց իր մէկ պաշտօնակցէն որ ադմուկ հանէ իր կարդացած պահուն, որպէս զի չլսեն զինքը։ Նոյնը կը պատահէր և կիներու շրջանակի մը մէջ։ Գանի անդամներ, մենք երկուքս ճաշած ատեն, զուարթութեամբ ու խնծիզով չողջոզուն, ըսած է ինծի.—«Օ՛հ, եթէ կարենայի ասանկ խօսակցել ընկերութեան մէջ. վասն զի ըսելիք չիկայ, աղէկ խօսակցիցայ, այնպէս չէ՞. շատ զուարճալի եղայ։ Լաւ ուրեմն, սրահի մը մէջ, ձուկի պէս մունջ եմ, և սգի մը պէս ապուշ։» Սակայն առանձին տեսութեան մէջ ճիսաը կը հանէր, վասն զի իր կնոջական յաջողութիւնները բազմաթիւ եղան։ Իր դէմքը կ'օգնէր իր սրամտութեանը և տալանդին։ Սքանչելի կապոյտ աչքեր։ Սաթի պէս սեւ մազերու անտառ մը։ Գեղեցիկ յօնքեր։ Սիրուն ականեր յայժ նրբին բերնի մը մէջ։

Էօժէն Սիւ մինակ պերճանքին ճաշակը չունէր, անոր հանճարն ալ ունէր։ Իր խօլ շաղլութիւնները առաջ կուգային որքան իր երեւակայութենէն նոյնքան իր բնաւորութենէն։ Մաթի նիւթեր կը հնարէր, ինչպէս վիպասանութեան նիւթեր։ Այս տեղէն բեմնաւորութիւնը, որ եղերական կացութիւններու, ինքնատիպ բնաւորութիւններու, բանաստեղծական ու չնորհալի տեսարաններու մէջ կը ժայթքէր իր գրչին տակ, իր կեանքին մէջ երեւան կուգար հանդէսներու, ճաշերու, կաֆէրու, կառքերու, պարգիւներու գիւտերուն մէջ։ Երբեմն իսկ կը զուարճանար (իր սառամբակի չարամտութիւնը երբեք չէր ձգեր) իր վէպերուն մէջ նեարգելով անհնարին զոհարներ ու կ'հաւորումներ զրոս չմնալու համար իր վրայ սքանչացող կիները կը փճանային, կը կործանէին։

Բուռն հարուած մը զայն մէկէն ի մէկ բաձնոց պերճանքի ու բարձր դասակարգի կեանքէն։ Այս հարուածը, կրնաք գուշակել, կործանումը եղաւ։ Երեք չորս տարուան մէջ, ամէն բան լափած լմնցուցած էր, իր հօրենական ժառանգութիւնը, ուրիշ ժառանգութիւն մը, և ահագին հասոյթի իր վէպերուն։

Այս դժբաղդութիւնը աւելի ամրապնդից մեր կապը, և նոյնը պատահեցաւ իր հետ ինչպէս Գերլիոզի հետ։ իմ ընտանեկան սիրելի յարկս իբրեւ ապաստանարան ծառայեց իրեն։ Ամեն օր առնս կուգար, կէս օրէն ետքը, տժգոյն և ուժաթափ, պաղատելով որ գոցեմ դուռս, վասն զի ամէն օտար դէմք անհաճոյ էր իրեն, և անկարելի է որ առանց յուզուելու յիշեմ խեղճ տղուն արցունքներն ու հեծկլտանքները։ (Շարունակելի)

ԺՈՒԺԿԱԼՈՒԹԵԱՆ ԱՌԱՔԵԼՈՒՀԻՔ

Եւրոպայի մէջ ուշագրաւ տեսարան մը ի յայտ պիտի գայ, այն է կիներու պայքարը ալքոլականութեան դէմ։

Անգլուհիներն ու ամերիկուհիները մարդաշնորհութեան ճաշակներ ունին որք անծանօթ են ուրիշ ազգերու։ Թէև Մեծն-Բրիտանիոյ և Միացեալ-Նահանգներու մէջ կան ամէն տեսակէտով գեղեցիկ կիներ, բայց այս տեսը յատկութիւններ ու պակասութիւններ ունի որք այլուր արական տեսին մենաշնորհն են։ Ասիկա կը բացատրուի զուարճալի խօսքով մը զոր Մոնթալանի մէկ առաջնորդն ըսեր է։

Այս Զուլցերլցի լեռնականը, որ տարիներէ ի հետ դիպուած սառնարանները վերտանդներուն մէջ, օր մը քանի մը ուղեւորներ դիտաջնորդէր գիշերային վերելքի մը մէջ։

Ուղեւորներէն մէկը, անցնելիք խաչելիքը բոլորովին պիտի փակէր Ծանի կեանքը ջանջատելով անոր երազները, մարելով անոր պատրանքներն, ու կը վարանէր։

Անհուն արգահատանք մը կը տիրէր վրան։

Այս բանը յայտնի եղաւ գորովագին զեղումով մը.

—Ժանս, իմ խե՛ղճ Ժանս։

—Կը ցաւի՞ք վրան։

Սիրոն ահռելի կերպով կը սեղմուէր։

—Անկեղծ եղէք, Լոռանս, ինչպէս ես անկիզծ եղայ։ Բանի որ ամէն բան ըսի, հիմակ պէտք է գլանամ ձեր սիրտին խորը...

Եւ անոր ձեռքերը բռնելով.

—Լոռանս, կը սիրե՞ք զիս։

Մանկամարդ աղջիկը, առանց ձեռքերը քաշելու, ըսաւ մեղմիւ.

—Ես ալ, Ժան, բոլոր կեանքիս մէջ երջանիկ եղայ՝ ձեր քովը ապրելով։ Բոլոր ուրախութիւններս ձեր ուրախութիւնները եղան, բոլոր տանջանքներս, ձեր տանջանքները։ Անայլայլ սէր կը տածեմ ձեզ համար, զոր բան մը չպիտի կրնայ երբէք նուազեցնել, ինչ ալ ըլլան աղէտները... մանկութեան ընկերս էք, բարեկամս էք, եղբայրս էք... Ահ, այսպէս կը սիրեմ ձեզի, բայց բոլոր հոգւովս կը սիրեմ... Ձեզ հաճելի ըլլալու համար պատրաստ եմ ամենէն վտանգաւոր բաներն ընել... Անձնուէր եմ ձեզ ինչպէս դուք անձնուէր էք ինծի։ Ինչո՞ւ կուզենաք ուրիշ մտածում մը որ այլայլէ մեր երջանկութիւնը։ Այնքան երջանիկ էինք, բարեկամ...

—Ուրեմն չէ՞ք սիրեր զիս։

—Դուք իմ եղբայրս էք...

—Ձեմ ուզեր այդպէս սիրուիլ։

—Օ՛հ, Ժան։

—Ո՛չ, ո՛չ, չեմ ուզեր, չեմ ուզեր։

Լոռանսին գեղեցիկ աչքերը արցունքով լեցուցան։

Ժան նշմարեց և ձեռնամած.

—Ներողութի՛ւն, ներողութի՛ւն։

Մանկամարդ աղջիկը կը կրկնէր.

—Այնքան երջանիկ էինք։ Ինչո՞ւ, Աստուած իմ, ինչո՞ւ...

Երիտասարդը, վանելով իր յուսահատութիւնը.

—Չէ՞ք սիրեր զիս... Լոռանս... անշուշտ չէիք մտածած որ օր մը պիտի գար ուր իմ սիրոյս տեսակը պիտի փոխուէր։ Մենք քոյր եղբայր չենք՝ եթէ այսպէս ապրինք, և չենք կրնար միշտ զիրար սիրել ինչպէս եղբայր մը կը սիրէ իր քոյրը։ Շատ գեղեցիկ էք։ Ձեր գեղեցկութիւնը գինովցուց զիս։ Այնքան անուշ և այնքան գորովալի ու այնքան ներազդիչ էք... Ձեր գորովը խենդեցուց զիս։ Գոնե, Լոռանս, եթէ չէք սիրեր զիս, կրնայ ըլլալ որ փորձէք սիրել... Բան մը չի կեռացներ ձեզ ինէ... Ձեր բարեկամութիւնը օր մը չի՞ կրնար փոխուիլ բուռն սիրոյ մը... քանի կը գտնուէիք և չէիք գիտեր սիրտս վիճակը... հիմակ որ գիտէք, թողէք որ ձերն ալ խօսի...Ձենէ հեռանալու, ձենէ հրաժարելու անգութ տանջանքին մի՛ ենթարկէք զիս... Թողէք որ սիրեմ ձեզ, Լոռանս, այնքան գեղեցիկ էք որ անարժան եմ ձեզ, իրաւ է, բայց գոնէ թոյլ տուէք որ արժանի ըլլամ ձեզ այնքան սաստիկ սիրով որուն նման ոչ ոք ցուցունէ ձեզի...

Լոռանս, յուզուած, կը մրմնջէր.

—Ժա՛ն, իմ խե՛ղճ Ժանս։

—Ի՞նչ կ'ուզէք որ ըլլամ, Լոռանս, եթէ չսիրէք զիս։ Ձեզի համար միայն ապրեցայ, կեանքս ձեզի համար է։ Բարին Աստուած այնպէս կարգադրեր է դէպքերը, հանդիպումները, դիպուածները, մահերը, երջանկութիւններն ու աղէտները որ ես ձեր քովը գտնուիմ։ Եւ անկարելի էր որ իրարմէ հեռու գտնուէինք... ինչ որ պիտի պատահէր եթէ չսիրէիք զիս... Աստուծոյ կամքին հպատակ պիտի ըլլար... Դժբախտ պիտի ըլլայիք եթէ զիս դժբախտ ընէիք։

Բռնեց Լոռանսին ձեռքերը և տաք համբոյրներով ծածկեց։

Այնքան տխուր էր մանկամարդ աղջիկն ու այնքան խռոված որ ետ չէր քաշեր իր ձեռքերը։

Անոր կը թողուր զանոնք, և երբեմն տենդոտ սեղմումով մը կը պատասխաներ երիտասարդին գգուանքներուն։

Բայց ցոյց տուած վարանումը, վիշտը, նոյն իսկ յայտնի սիրոյ այդ ցոյցերը զրոս կը շարայլեր իր բարեկամին, այս ամէնը նոյնքան ապացոյցներ չէ՞ին թէ Լոռանս ի զուր կը հարցափորձէր իր սիրտն, ուր բնաւ սէր չէր գտներ։

Իրաւ, բնազդաբար կը սոսկար այս քաղաքէն, բայց այնքան սոսկալի էր որ կուզէր մինչեւ վերջին վայրկեանը տարակուսիլ։

Աստուածութեան առջեւ կ'ընկրկէր։ Ձեր հաւատար որ այդքան մեծ դժբախտութիւն մը կարելի ըլլար։

(Շարունակելի)

ԹԵՐԹՕՆ «ԱՐԵՒԵԼՔԻ» (28)

ԺԻՒԼ ՄԱՌԻ

ՏԺԳՈՅՆ ԱՂՋԻԿԸ

ՄԱՍՆ ԱՌԱՋԻՆ

ԹԵՆԴԷ

Ուժ չունէր խօսելու, և եթէ Ժան պահած ըլլար իր պաղարիւնը, պիտի տեսնէր թէ ինչպէս մանկամարդ աղջիկը մէկէնմէկ արտմած էր։ Աչքերը պղտորած էին։ Սգաստուար բան մը տարածուած էր դէմքին վրայ։

Եւ խորին հառաչ մը արձակեց, շատ հեռու վանելով իր սիրտին սիրելի պատրանք մը։

—Այնքան գեղեցիկ և այնքան տնուչ, և այնքան բարի էք, Լոռանս։ Ինչո՞ւ տարփանքով չսիրեմ ձեզի։ Ինչո՞ւ ձեզ տեսնողները չսիրեն ձեզի։ կը հակնա՞ք։ ձեր քովը ապրելով ապրելով, պիտի պատահէր այս բանը... Ի՞նչպէս եղաւ... Ձեմ գիտեր... Բան մը չէի մտածեր... կը սիրէի ձեզ ինչպէս կը սիրէի միշտ... Եւ յանկարծ, օրին մէկը, շատ տխուր և նեղսիրտ զգացի ինքզինքս, և ամենաճար ալ, որովհետեւ կը տաքնապեցնէիք զիս... Այն օրէն սկսաւ դժբախտ եղայ, որովհետեւ հակցայ որ եթէ շարունակէի եղբայր մը ըլլալ ձեզ համար, գուք ա՛լ քոյր մը չպիտի ըլլայիք ինծի համար։ Չէի համարձակեր ըսել ձեզ ասիկա։ կը փախնայի որ կը տխրեցուցնեմ, մտահոգութիւն կը պատճառեմ ձեզ... Երկար ատեն, շատ երկար ատեն սպասեցի, որչափ որ կրնայի... Բայց մտածեցի որ եթէ լռէի, գուցէ մէկը գար ու գողնար ինէ ձեր սիրտը, եթէ լռէի՝ այն օրը որ ուրիշ մը սիրոյ վրայ խօսէր ձեզ, գուցէ այդ նոր լեզուին ականջ դնէիք... Այն ատեն կոչում ըրի բոլոր քաջութիւնս... Եւ ահա թէ ինչու ներում խնդրելով ձենէ, Լոռանս, ուզեցի ըսել թէ կը սիրեմ ձեզ...

Եւ գոցելով աչքերն, իբր թէ ա՛լ մի միայն իր սէրը տեսնելու համար հոգին խորէն, ձեռքերը միացնելով ու ցած ձայնով.

—Այո, շատ կը սիրեմ ձեզ, եռանդեամբ, տարփագին... Կը զգամ թէ չպիտի ապրիմ առանց ձեզ... կը զգամ թէ անհրաժեշտ էք իմ կեանքիս... Կը պաշտեմ ձեզ և գիշեր ցորեկ ձեր վրայ կը մտածեմ... Եւ այս բանը այնքան քաղցր և այնքան բնական կ'երեւայ ինծի որ սրբապղծութիւն մըն է ձեզի չսիրելը, Լոռանս... Օ՛հ, Լոռանս, քոյրս, բարեկամուհիս... ինծի նայեցէք... Արդեօք կը նեղացունե՞մ ձեզի...

Եւ սահեցաւ խոնաւ ժայռին երկայնութեամբը, գրեթէ ծնրադիր մանկամարդ աղջկան առջեւ։

Արդարեւ, Լոռանս աչքերը կը դարձուներ, եւ, իր երեսին վրայ, նոյն ծանր, խորին տխրութիւնը, տխրութիւն մը որ մէկէնմէկ կը ծներ և որ սակայն մէկ վայրկեանի մէջ խորին արմատներ կը փորէր ուսկից ճիւղեր պիտի արձակուէին՝ որ այնուհետեւ սուգով ու արցունքով պիտի քօղարկէին իր կեանքը։

—Այո, Ժան, ըսաւ, շատ կը տանջէք զիս...

—Անշուշտ նախատեցի ձեզ, ըսաւ երիտասարդը, սաստիկ վշտացնած՝ տեսնելով որ ա՛լ չէր գուզեր զինքը։

—Ո՛չ։

—Այո, այո, նախատեցի ձեզ... կը ցաւիք ինծի հետ առանձին գտնուելուդ... Կը վախնաք որ յարգանքէ կը թերանամ... Եթէ հոս առաջնորդեցի ձեզ, Լոռանս, եթէ փափագեցայ այս պտոյտը ընել, անոր համար էր որ կը յուսայի թէ այս գիշերանկարը, այս ժայռերը, այս սիրուն գետակը, ամայութիւնը, ծառերը, բոլոր այս բաները վերջապէս, պիտի խանդաղատեցնէին ձեզ՝ արթնցնելով ձեր մեղմակները, որք իմս ալ են և որք կը ցուցնեն թէ երկար ատեն նոյն կեանքը վարած ենք... Այո, կը յուսայի այս բանը... Սխալեր եմ ուրեմն...

—Ոչ, Ժան, ես էի որ քիչ մը առաջ ըսի ձեզ այդ մեղմակները... արդարեւ խանդաղատեցին զիս։

—Եւ սակայն տխուր էք...

—Իրաւպէս...

—Ուրեմն չէք սիրեր զիս... այնպէս ինչպէս կուզեմ։

Լոռանս խկսյն չպատասխանեց։

Ցայտնապէս կը գուշակէր թէ իր ըսելիքը բոլորովին պիտի փակէր Ժանի կեանքը ջանջատելով անոր երազները, մարելով անոր պատրանքներն, ու կը վարանէր։

Անհուն արգահատանք մը կը տիրէր վրան։

Այս բանը յայտնի եղաւ գորովագին զեղումով մը.

—Ժա՛ն, իմ խե՛ղճ Ժանս։

—Կը ցաւի՞ք վրան։

Սիրոն ահռելի կերպով կը սեղմուէր։

—Անկեղծ եղէք, Լոռանս, ինչպէս ես անկիզծ եղայ։ Բանի որ ամէն բան ըսի, հիմակ պէտք է գլանամ ձեր սիրտին խորը...

Եւ անոր ձեռքերը բռնելով.

—Լոռանս, կը սիրե՞ք զիս։

Մանկամարդ աղջիկը, առանց ձեռքերը քաշելու, ըսաւ մեղմիւ.

—Ես ալ, Ժան, բոլոր կեանքիս մէջ երջանիկ եղայ՝ ձեր քովը ապրելով։ Բոլոր ուրախութիւններս ձեր ուրախութիւնները եղան, բոլոր տանջանքներս, ձեր տանջանքները։ Անայլայլ սէր կը տածեմ ձեզ համար, զոր բան մը չպիտի կրնայ երբէք նուազեցնել, ինչ ալ ըլլան աղէտները... մանկութեան ընկերս էք, բարեկամս էք, եղբայրս էք... Ահ, այսպէս կը սիրեմ ձեզի, բայց բոլոր հոգւովս կը սիրեմ... Ձեզ հաճելի ըլլալու համար պատրաստ եմ ամենէն վտանգաւոր բաներն ընել... Անձնուէր եմ ձեզ ինչպէս դուք անձնուէր էք ինծի։ Ինչո՞ւ կուզենաք ուրիշ մտածում մը որ այլայլէ մեր երջանկութիւնը։ Այնքան երջանիկ էինք, բարեկամ...

—Ուրեմն չէ՞ք սիրեր զիս։

—Դուք իմ եղբայրս էք...

—Ձեմ ուզեր այդպէս սիրուիլ։

—Օ՛հ, Ժան։

—Ո՛չ, ո՛չ, չեմ ուզեր, չեմ ուզեր։

Լոռանսին գեղեցիկ աչքերը արցունքով լեցուցան։

Ժան նշմարեց և ձեռնամած.

—Ներողութի՛ւն, ներողութի՛ւն։

Մանկամարդ աղջիկը կը կրկնէր.

—Այնքան երջանիկ էինք։ Ինչո՞ւ, Աստուած իմ, ինչո՞ւ...

Երիտասարդը, վանելով իր յուսահատութիւնը.

—Չէ՞ք սիրեր զիս... Լոռանս... անշուշտ չէիք մտածած որ օր մը պիտի գար ուր իմ սիրոյս տեսակը պիտի փոխուէր։ Մենք քոյր եղբայր չենք՝ եթէ այսպէս ապրինք, և չենք կրնար միշտ զիրար սիրել ինչպէս եղբայր մը կը սիրէ իր քոյրը։ Շատ գեղեցիկ էք։ Ձեր գեղեցկութիւնը գինովցուց զիս։ Այնքան անուշ և այնքան գորովալի ու այնքան ներազդիչ էք... Ձեր գորովը խենդեցուց զիս։ Գոնե, Լոռանս, եթէ չէք սիրեր զիս, կրնայ ըլլալ որ փորձէք սիրել... Բան մը չի կեռացներ ձեզ ինէ... Ձեր բարեկամութիւնը օր մը չի՞ կրնար փոխուիլ բուռն սիրոյ մը... քանի կը գտնուէիք և չէիք գիտեր սիրտս վիճակը... հիմակ որ գիտէք, թողէք որ ձերն ալ խօսի...Ձենէ հեռանալու, ձենէ հրաժարելու անգութ տանջանքին մի՛ ենթարկէք զիս... Թողէք որ սիրեմ ձեզ, Լոռանս, այնքան գեղեցիկ էք որ անարժան եմ ձեզ, իրաւ է, բայց գոնէ թոյլ տուէք որ արժանի ըլլամ ձեզ այնքան սաստիկ սիրով որուն նման ոչ ոք ցուցունէ ձեզի...

Լոռանս, յուզուած, կը մրմնջէր.

—Ժա՛ն, իմ խե՛ղճ Ժանս։

—Ի՞նչ կ'ուզէք որ ըլլամ, Լոռանս, եթէ չսիրէք զիս։ Ձեզի համար միայն ապրեցայ, կեանքս ձեզի համար է։ Բարին Աստուած այնպէս կարգադրեր է դէպքերը, հանդիպումները, դիպուածները, մահերը, երջանկութիւններն ու աղէտները որ ես ձեր քովը գտնուիմ։ Եւ անկարելի էր որ իրարմէ հեռու գտնուէինք... ինչ որ պիտի պատահէր եթէ չսիրէիք զիս... Աստուծոյ կամքին հպատակ պիտի ըլլար... Դժբախտ պիտի ըլլայիք եթէ զիս դժբախտ ընէիք։

Բռնեց Լոռանսին ձեռքերը և տաք համբոյրներով ծածկեց։

Այնքան տխուր էր մանկամարդ աղջիկն ու այնքան խռոված որ ետ չէր քաշեր իր ձեռքերը։

Անոր կը թողուր զանոնք, և երբեմն տենդոտ սեղմումով մը կը պատասխաներ երիտասարդին գգուանքներուն։

Բայց ցոյց տուած վարանումը, վիշտը, նոյն իսկ յայտնի սիրոյ այդ ցոյցերը զրոս կը շարայլեր իր բարեկամին, այս ամէնը նոյնքան ապացոյցներ չէ՞ին թէ Լոռանս ի զուր կը հարցափորձէր իր սիրտն, ուր բնաւ սէր չէր գտներ։

Իրաւ, բնազդաբար կը սոսկար այս քաղաքէն, բայց այնքան սոսկալի էր որ կուզէր մինչեւ վերջին վայրկեանը տարակուսիլ։

Աստուածութեան առջեւ կ'ընկրկէր։ Ձեր հաւատար որ այդքան մեծ դժբախտութիւն մը կարելի ըլլար։

(Շարունակելի)

Կ. ՊՈԼԻՍ, 16/28 ՅՈՒՆԻՍ, 1894

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ

ՍԸՐ ՃՈՐՃ ՈՒԻԼԵՐՄՍ ԵՒ ԻՐ ԴՈՐԾ

Վեհ. Վիքտորիա թագուհին ապեսական տիրոջս և Սըր պատանունը տուաւ Պ. Ճորճ Ուիլիըմի, որ օրուան մարդն է Անգլիոյ մէջ։

Ասիկա ո՛չ պետական մարդ մ'է, ո՛չ զօրական, ո՛չ ալ գրագէտ, գիտուն կամ արուեստագէտ։ Թէեւ առեւտրական գործի մէջ, բայց այնքան հարստաց մէկը չէ, և իւր հարստութեամբ չէ որ Վեհ. Թագուհւոյն ուշադրութեան առարկայ եղաւ։

Համեստ մարդ մ'է, որ յիսուն տարի առաջ հիմնեց համեստ գործ մը, երիտասարդաց Քրիստոնէական Ընկերակցութիւնը, լոկ հոգեւոր և բարոյական մարմին, որոյ յորելեանը կատարեցաւ այս օրերս Անգլիոյ մէջ, ինչպէս մանաւոր խմբագրականով մը կը պատմէինք, և անդլ. կառավարութիւնը, գնահատելով յիսուն տարի առաջուան անոխառնակ ձեռնարկին այժմեան արդիւնաւոր և հանրօգուտ վիճակն, ուզեց հանրային երախտագիտութիւնն ցոյց մ'ընել հիմնադրին նկատմամբ, առաջարկելով Վեհ. Թագուհւոյն որ այս առթիւ յիշեալ տիրոջն ու պատանունքն տուրն Պ. Ճորճ Ուիլիըմի։

1821ին ծնած դեղջուկ ման մը մէջ, Սըր Ճորճ չկրցաւ ի նացական բարձր կրթութիւն մը ստանալ, բայց իւր ծնողք և վարժապետք հոգ տարին իւր մէջ կրօնական և բարոյական զգացումները զարգացնելու։ Կանուխէն մնաւ ասուելինց փորը վաճառատուն մը, յետոյ, 1841ին, Լոնտոնի մէջ Հիչքոք և Ռոճըրսի վաճառատունը նոյն կարգի ապրանաց (չոխա, կերպաս, եւն.)։ Իւր պարկեշտութեամբ, աչալրջութեամբ ու գործունէութեամբ շուտ յառաջ գնաց, վաճառատան այլ և այլ ճիւղերուն տնօրէն եղաւ, և է վերջոյ Պ. Հիչքոքի աղջկան հետ ամուսնանալով, ընկերակցեցաւ գործին։

Յիսուն տարի առաջ Լոնտոնի մէջ գործի երիտասարդներուն ընկերային և բարոյական կացութիւնն յոյժ աննախանձելի էր։ Առտուն կանուխ սկսելով մինչեւ իրիկուն ուշ ժամանակ կ'աշխատէին։ Շաբաթ կէս օրէն ետքն արձակուրդ չունէին, ինչպէս հիմակ ընդհանուր սովորոյթ է Անգլիոյ մէջ։ Զուրկ էին ընթերցարանէ, լսարանէ, ամեն կերպ իմացական և բարոյական վայելքէ։ Նիւթական հանգիստ ալ չունէին։ 10—15 հոգի մէկ տեղի մէջ կը պառկէին։ Անկողնէն կ'ելնէին վաճառատան գործին դրաղելու համար, և վաճառատունը փակելուն պէս անկողին կը մտնէին։ Իրենց չարչարած մարմնոյն մէջ հոգին ալ ամփոփման, սփոփման, կազդուրման միջոցներէ զուրկ էր բոլորովին։

Սըր Ճորճ մտէն տեսաւ այս վիճակ, և ուզեց բան մ'ընել թէ երիտասարդաց բարոյական և իմացական վիճակին բարւոքման համար, և թէ գործատէրներն համոզելու համար որ աւելի թոյլտուութեամբ ու մարդասիրութեամբ վարուին իրենց գործածած մարդերուն հետ։ Բարնորդմանը սկսաւ, նոյն իսկ Հիչքոքի ընդաձակ և բազմաճիւղ վաճառատունէն, որ իւր պաշտօնէից հետ վարուելու կերպին նկատմամբ քիչ քիչ օրինակելի հատատութիւն մ'եղաւ։ Հոն Սըր Ճորճ զառաջինն հիմնեց «Աստուծոյ և յարակից արհեստից մէջ գտնուող երիտասարդաց հոգեւոր կացութեան բարւոքման համար Ընկերութիւն» մը, որ աւելի ընդարձակմամբ ապա կոչուեցաւ «Երիտասարդաց Քրիստոնէական Ընկերակցութիւն։»

Աղօթքն որով սկսաւ այս գործ, շատ արդիւնաւոր աղօթք մ'եղաւ։ զի այժմ բազում երիտասարդք, տարբեր տարբեր ընկերակցութեանց մէջ, անդամ են նոյն հոգեւոր և բարոյական գործին, և քսան տարուէ երեք տարիէ աւելի անդամ չեն մնար, կը հասկցուի թէ յիսուն տարիէ ի վեր ո՛րքան երիտասարդներ անդամակցած են, և բարոյական և իմացական օգուտ քաղած։ Ի՞նչ կ'ընէր Սըր Ճորճ որ իւր հիմնած մարմին այսքան զարմանալի յաջողութիւն գտաւ։—

Աղօթքի ժողովներ, կիրակնօրեայ վարժարաններ, գրական ակումբներ, հանրօգուտ հրապարակախօսութիւններ՝ առաւելապէս հոգեւոր և բարոյական, մերթ ընդ մերթ նաեւ գիտական և մատենագրական, նուագահանդէսներ, ընթերցարաններ, մատենադարաններ, հոգեւոր, բարոյական, գրական և գիտական օգտակարնիւթոց վրայ վիճաբանութեան ժողովներ, բարոյական և գրական հանդէսներ, ընտանեկան հրապարակութիւններ, ասո՛նք են Սըր Ճորճի հիմնած մարմնոյն գործունէութեան այլ և այլ ճիւղերն, որոց ծաւալը պակ մը կամաւոր նուէրներով հայթայթուելէ ետքն, այժմ ըստ մեծի մասին ապահովուած է կալուածական հասոյթներով և ընկերութեան հրատարակութեանց արդիւնքով։

Եթէ Սըր Ճորճ իւր գաղափարին յաջողումը տեսաւ, պատճառն այն է որ խօսքով միայն չքարոզեց, այլ երբ գրպիր մ'էր տարեկան հաղիւ 150 սկսոյ թմչակով, յիսուն ոսկին սիրով կատարեցաւ նոյն կրօնասէր գործին։ Կատարեցաւ նոյն սասիման որ թէ խնջքով և թէ գրամով գործին հիմնադիրն ու բարերարն է։ Վաճառատան տէրն ի սկզբան զարմանօք, յետոյ համակրանօք դիտեց երիտասարդ պաշտօնէին մարդասիրական աշխատութիւնն, որուն ինքն ևս սատարել սկսաւ։ Վաճառատան պաշտօնեայները գոհ ընելու և գործէն անոնց շահ հանելու սկզբունքն ընդունելով, Պ. Հիչքոք կրցաւ գործին տալ ցայն վայր նմանը չտեսնուած բարգաւաճում։ Մարդասիրութիւնն ուղղակէս օգտակար հանդիսացաւ, վաճառականութեան նպաստելով։ Պաշտօնեայք ո՛չ միայն աւելի առատաձեռնօրէն վարձատրեցան, այլ և չարաչար աշխատութիւնք մեղմացան ու չափաւորուեցան, հանգստեան ժամերն աւելցան պարբերաբար, և փոխն ի փոխ կէս օրուան արձակուրդներ սահմանեցան, շաբաթ օրերը միօրէին արձակուրդի դրութիւնն ընդունուեցաւ, բանտանման ննջասենեակներն ընդարձակեցան, և աշխատաւորաց տրամադրութեան տակ դրուեցան մատենադարաններ և ընթերցարաններ։ Եւ աւելի կարեւորն այն է որ այս վաճառատան գովելի օրինակն ընդհանրացաւ Լոնտոնի մէջ։

Պաշտօնեայք, կազդուրման աւելի ժամերու հետ, աւելի պատեհութիւն ունեցան իրենց հոգեւոր, բարոյական և իմացական պէտքերուն վրայ խորհելու։ Կրցան աւելի բան սովրիլ, և իրենց զգացումներն ալ կրթուելով, աւելի բարի մարդիկ եղան։ Սըր Ճորճ Ուիլիըմի հաստատած գործն այնպէս էր որ միայն կրօնական զգացումներու գոհացում չէր տար, այլ և ուրիշ ճաշակներ ի հաշիւ կառնուր։ Նուագահանդէսներն, երաժշտական երեկոյթները, դրական վիճաբանութիւնները, շաբաթվերջերն և հանդէսներն որք ընկերակցութեան կը պատկանէին՝ նոյն իսկ կրօնի մասին անտարբերները գոհ կ'ընէին, և Սըր Ճորճի բաղձանքն էր քիչ քիչ զանոնք բարւոքել նաեւ հոգեւորապէս ու կրօնասէր մարդիկ ընել իւր հայրենակիցք կը վկայեն թէ այս մասին ալ մեծ յաջողութիւններ ունեցաւ, և Երիտասարդաց Քրիստոնէական Ընկերակցութիւնը միջոց մ'եղաւ շատ մը պատանիներ և երիտասարդներ յոգի միջավայրերէ ազատելու, վատ ունկնդրութիւններէ ետ կեցնելու և պարկեշտ ու օգտակար քաղաքացիներ ընելու։

Ամենէն զարմանալի եղաւ սակայն գործին գտած ընդունելութիւնն Անգլիայէն դուրս։ Ո՛չ միայն Ամերիկացիք, որք այնքան ենթակայ են անգլիական ազդեցութեան, իւրացուցին այս դրութիւն և նմանօրինակ ընկերակցութիւններ կազմեցին, այլ և Գերմանիոյ, Ֆրանսայի, Պելճիոյ, Զուիցերիոյ, գրեթէ ամեն Եւրոպան երկրի մէջ՝ նոյն տեսակ մարմիններ երեւան եկան, նոյն ծրագրով և ընթացքով։ Եւ ինչպէս գիտեն Աբեւելքի ընթերցողք, Ընկերակցութեան յորդեանին առթիւ այս ամեն երկրաց ժողովներուն պատուիրակները գումարուցան ի Լոնտոն, կանոն գրուած ըլլալով որ երեք տարին անգամ մը գումարուին այս մարմնոյ պատուիրակներն, և իրենց գործին իւրաքանչիւր ճիւղին վրայ տեղեկութիւններ տալով իրարու, ամրողջութիւնն աւելի բարւոքելու և զարգացնելու միջոցներ տնօրինեն։

Լսած Շաֆթսպըրի բարի ազնուականն, որոյ անունը նոյն իսկ Արեւելցիներուն ծանօթ է՝ իբրեւ սերտիւ կապուած ամեն բարեգործական ձեռնարկներու հետ, (սովելոց, հրկիզելոց և ոդոպելոց համար հանգանակութիւնք, պատերազմի վիրաւորեաց համար նպաստք, եւն.), ընդ երկար նախագահ եղաւ այս քրիստոնէական ընկերակցութեանց, և անոր մահէն ետքը միահամուռ քուէով Սըր Ճորճ նախագահ ընտրեցաւ։ Անձնուէր գործունէութեան օրինակ տալու համար Սըր Ճորճ ո՛չ միայն դրամ առատաձեռնեց այլ և անձամբ աշխատակցեցաւ, բազում տարիներ դասախօսութիւն ընելով իւր հիմնած կիրակնօրեայ վարժարաններէ միոյն մէջ։ Թէեւ նախակրթարանէ մեկնած պահուն ուսումնական չէր և հաղիւ առեւտրական գործի մէջ պէտք եղածին չափ բան գիտէր, բայց ինքնակրթութեամբ այնքան զարգացուց իւր միտք և խօսելու վարժութիւնն այնքան յաջող տարաւ, որ պատուական ծերունին համար կ'ըսուի թէ նաեւ պատուական ատենաբան մ'է այսօր։

Ընկերակցութեան նիւթական հարստութեան վրայ նախորդ յօդուածով խօսած էինք։ Բայց ուրիշ կերպ յաջողութիւն մը կայ որ նմանապէս նիւթական է, և զոր կ'արժէ յիշել։ Լոնտոնի մէջ և այլուր Անգլիա գործի մարդիկ աւելի գնահատեցին այն երիտասարդներ որք այս քրիստոնէական ընկերակցութեան անդամ կը գրանուէին, փորձով տեսած ըլլալով որ անոնք աւելի ճշարտախօս և պարկեշտ են։—Նոր օրինակ մը թէ «պարկեշտութիւնն ամենէն ուղիղ քաղաքականութիւն է»։

Ի՞նչպէս եղաւ որ Լոնտոնի մէջ սկսուած այս գործ այնքան շուտ ծաւալեցաւ երկրին ամեն կողմերն և ուրիշ քրիստոնեայ երկիրներ։— Գտնուեցան սակաւապէս եկեղեցականներ և աշխարհականներ որք պարբերաբար պատրաստեան անգլիական մարմնոյն ծախքէ, և տեղ տեղ կազմեցին աղօթքի ժողովներ և մասնաճիւղեր։ Բացատրեցին Սըր Ճորճի հիմնած գործին նպատակն ու տուած արդիւնքն, և իրենք իսկ հիմնեցին առաջին ճիւղերը Լոնտոնէ դուրս։ Պ. Հայնա Սմիթ, ուրիշ պատուական ծերունի մը, «Զրջուն քարտուղարներու» մէջ ամենէն աշխատասէրն և արդիւնաւորը, պատրաստ ըլլալով ո՛չ միայն Անգլիոյ ամեն կողմերն այլ և յԱմերիկա և յԵւրոպա, յորելեանի հանդէսներուն առթիւ օտար ընկերակցութեանց պատուիրակները գինք ևս մեծարեցին Սըր Ճորճի հետ միասին։

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

Պ. ՔԱՌՆՈՅԻ ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄԵՐԸ

Պ. Քառնօ Լիոն գացած էր շաբաթ իրիկուն, Արուեստահանդէսն այցելու։ Ի Տիժոն ընտանեկան սրտաշարժ ընդունելութիւն մ'եղաւ իրեն։ Պաշտօնական անձինք կայարանին մէջ իրենց մեծարանքը մատուցանելէ ետքը, քաղաքացիներ, և Նախագահին որդին որ Տիժոնի զօրաց ենթասպայ է, իւր ամուսնացեալ դուստրը, իւր փեսայ և իւր փոքրիկ թոռնուհին ընդ առաջ եկան, և համբուրեցին իրենց հայրն ու մեծ-հայրն, որ չատ ուրախ եղաւ իրենները տեսնելուն համար։ Խոցերը միաբերանէն չէին անցուներ թէ իրենց վերջին տեսակցութիւնն էր այս, (որովհետեւ Պ. Քառնօ 57 տարեկան էր տակաւին)։

Ի Մարսէյ, Լամարտինի քաղաքը, գաւառապետն և այլ պաշտօնական անձնաւորութիւնք ընդ առաջ եկան, և Պ. Քառնօ, պատշաճութեանց միշտ ուշադիր, Թողլով ուրտէնկոդն, հաղաւ պաշտօնական սեւ հագուստը, Պատուոյ Լեգէոնի մեծ ժապաւէնով զարդարուած։ Երկաթուղւոյ երկու կողմի տունները կը սկսէին զարդարուիլ դրոշներով։ Ի Սէն Ռանպէա, ի Վէզ, գործաւոր դասակարգը, ճամբուն վրայ և գործարանաց տանիքներուն վրայ դիզուած, գլխարկներ և թաշկինակներ շարժելով և կեցցէներ աղաղակելով իւր ուրախութիւնը կը յայտնէր պատուական Նախագահը տեսնելուն համար։ Դեղեցիկ օդով, իրիկուան դէմ, Պ. Քառնօ մտաւ Լիոն, իւր հետ ունենալով վարչապետ Պ. Շարլ Տիւբիւի, (որ ապա հրապարակաւ ընտրելի հանդիսացաւ նախագահութեան պաշտօնին,) և այլ նախարարներ ու պաշտօնակալներ։ Մ. Հաւատրի լեռնէն 101 թնդանօթաց արձակմամբ ողջունեցաւ Նախագահին գալուստը։ Լիոնի քաղաքապետ Պ. Կայդան Նախագահն առաջնորդեց կայարանին մեծ դահլիճն, որ կանաչներով և գորգերով զարդարուած էր։ Հոն Պ. Քառնօ ընդունուեցաւ Լիոնի գաւառին երեսփոխանաց եւ ծերակուտականաց կողմէ, հանրապետական ըլլալ թէ այլակրդմեան։ Բացակայ մնացած էր միայն գործաւորական երեսփոխան մը։

Պատասխանելով քաղաքապետին, Պ. Քառնօ իւր սրտագին բերկրութիւնն յայտնեց անգամ մ'եւս Լիոն այցելելն առթիւ, որոյ նպատակն է Հանրապետութեան կանգնամրտութեան կողմէ քաջալերութիւն ընելը Լիոնի աշխատասէր ժողովրդեան, որ կազմած է գեղեցիկ Արուեստահանդէս մը։

Յետոյ Պ. Քառնօ բազմեցաւ քառաձի կառք մը։ Դահլիճէն դուրս ելնելուն պէս, զօրագունդ մը հնչեցուց Մարսէյյէզն, և ահագին բազմութիւն մը կեցցէներով ողջունեց Նախագահն հանդիսապէս առաջնորդուելու քաղաքային պալատն, ու քաղաքապետը քաղաքային խորհրդոյ անդամները ներկայեց Պ. Քառնոյի, որ ըսաւ թէ այս մեծ քաղաքին աշխատասէր ժողովրդեան կողմէ դատ սիրալիր ընդունելութիւնն երախտապարտ թողած է զինք, և կը փափաքայ իւր ընտրակիցներուն յայտնել քաղաքին ներկայացուցիչներուն։ Քաղաքապետը Նախագահին մատոյց յոյժ գեղեցիկ գիրք մը, Լիոնի քաղաքային պալատան նկարագրութիւնը պարունակող, Լիոն տպուած և ճոխապէս կազմուած Լիոնի արուեստագէտի մը ձեռամբ։ Գիրքին ծածկոյթը մետաքսեայ է, և անոր վրայ գեղեցիկ տառերով տպուած «Զօն Լիոնի քաղաքին կողմէ առ Պ. Քառնօ, Նախագահ Հանրապետութեան, 23 յունիս»։ Լիոնի յատուկ արուեստ մ'է մետաքսի վրայ տպագրութիւնը։ Պ. Քառնօ ապա պատշգամն ելնելով, երեւցաւ բազմութեան, և մտիկ ըրաւ ի պատիւ իրեն կատարուած նուագածութիւններն և երգեցողութիւնները բազմաթիւ երգեցիկ ընկերութեանց կողմէ։ Պ. Քառնօ և Պ. Տիւբիւի իրենք եղան առաջին ծափահարողներն։

Երեկոյին ընթրիք քաղաքային պալատն մէջ։

Ապա ջահանցութիւն ի պատիւ Նախագահին, և ընդհանուր լուսավառութիւն։ Քաղաքային պալատը լոյսերու մէջ կը շողար։

Կիրակի առաւօտ, ընդունելութիւն պատգամաւորութեանց։ Խիստ տաք օր մը։

Ընդունելութեանց սկսելէ առաջ, Պ. Քառնօ յառաջանալով դէպի Լիոնի դատաստանատան Պ. Ռիվօ, գոհունակութիւն յայտնեց անոր յաջող պաշտօնավարութեան համար, որով գործադիր իշխանութիւնը միշտ հանձնարարած է ընտրական իշխանութեանց հետ, և ներկայից ծափահարութեանց մէջ տեղ, պատուոյ Լեգէոնի հրամանատարութեան աստիճանի պատուանշանն իւր ձեռքով կախեց անոր կուրծքէն։

Երկուքուկէս ժամ տեւեց ընդունելութիւնն այն ընկերութեանց և պաշտօնական մարմնոյ որք եկած էին իրենց սերն ու յարգանքը մատուցանել Պ. Քառնօ։ Նախագահին քով կայնած էին Պ. Տիւբիւի, որոյ թեթեւ տկարութիւնն անցած էր, և քաղաքային ու զինուորական բարձրաստիճան անձնաւորութիւնք։

Ա. պատգամաւորութիւնը կը ներկայացնէր գաւառական և գաւառակային ժողովներն, որք հանրապետական մարմիններ են, և ուրախութիւն յայտնեցին այն համակրութեան համար որով արժանացարգ Նախագահն ընդունուած է Լիոն։ Պ. Քառնօ պատասխանեց թէ իւր ի Լիոն առաջին այցելութենէն չատ գոհ մնացած էր, և այս անգամ գտած ընդունելութիւնն ևս անմոռանալի յիշատակ մը պիտի ըլլայ իրեն համար։

Յետոյ կը ներկայանան Լիոնի քաղաքական ու քաղաքային խորհուրդն, Համալսարանի դասատուներ, վճռաբեկ ատենի անդամք և հիւպատոսական մարմինն, որոյ երեցպայն անդամն էր Նոյն իսկ Իտալիոյ հիւպատոսն Գրամատար Պ. Պասօ, որ իւր և պաշտօնակցաց անուամբ ուրախութիւն յայտնեց Պ. Քառնոյի այցելութեան համար, և շնորհակալութիւն յայտնեն այն օտարազգի ցուցադրաց որոց ներկայացուցիչներն են իրենք։ Ըսաւ թէ հիւպատոսական մարմին իւր մեծարանաց հետ կը մատուցանէ նաեւ բարեմաղթութիւններ թէ Պ. Քառնոյի և թէ Ֆրանսայի բարօրութեան համար, որոյ Նախագահն է ընդհանուրին պանդուխտման և համակրութեան արժանի հանդիսացած անձնաւորութիւն մը։

Պ. Քառնօ շնորհակալութիւն յայտնելով, ըսաւ թէ Լիոն քաղաքին մէջ օտար Տէրութեանց ներկայացուցիչներն ամեն դիւրութիւն պիտի վայելեն իրենց բարձր պաշտօնին կատարման համար։

Յետոյ, Լիոնի առեւտրական սենեակը։ Պ. Քառնօ ըսաւ թէ ինք Լիոնի պէս քաղաքի մը առեւտրական սենեակը ճշմարիտ զօրութիւն մը կը սեպէ, և այս առթիւ շնորհակալութիւն կը յայտնէ անոր Լիոնի ճարտարագործութեանց և վաճառականութեան զարգացման ճամբուն մէջ ըրածներուն համար։

Ապա, ամենուն ուշադրութիւնը գրաւեց Լիոնի արքեպիսկոպոս Տ. Քուլիէ, (նա՛ որ նոյն գիշերն իսկ վերջին օծման կարգը պիտի կատարէր ողջացեալ նախագահին վրայ)։ Կը յիշեն Աբեւելքի ընթերցողք թէ այս բարձրաստիճան եկեղեցականին թոռակը կորուած էր հանրապետական վարչութեան կողմէ, եկեղեցական խորհրդոյ կանոնագրոյն վրայ իւր դիտողութեանց պատճառաւ։

Ամեն ոք հետաքրքիր էր տեսնել թէ Դեր. Քուլիէ ի՞նչ պիտի ըսէր։ Պատուարժան եկեղեցականն ամենայն յարգանօք և լրջութեամբ մատոյց եկեղեցական մարմնոյն մեծարանքն, յիշեցնելով թէ Ժան տ'Ակրքի հանդիսից առթիւ, որոց ներկայ գտնուած էր Նախագահն, ինք յայտարարած էր թէ կղերը տուգրուած է իշխանութեան նկատմամբ յարգանք և անձնուէր զգացումներով։ Իրենց երջանկութիւնն է աղօթել Աստուծոյ փառքին և Ֆրանսայի բարգաւաճման համար։ Ինք, իբրեւ հոգեւոր եպիսկոպոս իւր Լիոնցի ճարտարագործ, վաճառական և գործաւոր հօրին, շնորհակալ է Նախագահին, իւր այցելութեան անունց աշխատանքը քաջալերելուն համար, եւ թարգման կը հանդիսանայ անոնց խորին երախտագիտութեան։

Լիոնի գեղեցիկ թեմին կողմէ արքեպիսկոպոսին յայտնած հաւատարմութեան զգացմանց համար Պ. Քառնօ շնորհակալ եղաւ։

Յետոյ ներկայացաւ բողոքական հաստակութեան կոնսիստորիան կամ կրօնական ժողովն, որ ըսաւ թէ բողոքական Ֆրանսացւոց կէս նպատակն է կրթութեան շաւղին մէջ յառաջդիմութիւն, և շնորհակալ են առ Պ. Քառնօ, այս ուղղութեամբ իւր մատուցած ծառայութեանց համար։ Երախտագիտութեամբ կը գնահատեն իմաստութեան և չափաւորութեան ոգին, մարդոց և իրաց կատարեալ ճանաչումն, որով Պ. Քառնօ կը կատարէ իւր պաշտօն։ Օրուան քաղաքական յարափոփոխ դէպքերուն մէջ, փատահութեամբ կը նային առ Պ. Քառնօ, և Աստուծմէ կը մաղթեն երկար կեանք և բարբարութիւն արժանայարգ Նախագահին համար։ Պ. Քառնօ ըսաւ թէ իրենք չափէն աւելի կարեւորութիւն կուտան մարդուն, և ոչ այնքան հատատեալ դրութեան, որոյ անձնուէր ներկայացուցիչն է մարդը։

Ապա Հրէից բարձունապետը շնորհակալութեամբ յիշեց կէս դար առաջ Ֆրանսացի Հրէից վայելած բարիքը Պ. Քառնոյի հօր կողմէ, որ յիշատակի առթիւ մը իւր պերճախօսութիւնը գործածեր է ի պաշտպանութիւն իրենց իրաւանց։ Ուստի, Ֆրանսացի Հրէայք առ յաւէտ երախտապարտ են Քառնոյի գերդաստանին։ Պ. Քառնօ սոյն յիշատակութեան համար շնորհակալութիւն յայտնելով, ըսաւ թէ ինքն ալ իւր հօր նման էապէս յառաջդիմական և անկողմնակալ է։

Յետոյ, վարժապետական մարմինն, և այլ անհատներ շարք պատգամաւորութեանց, մինչեւ կէսօր։ Այս պահուն Պ. Քառնօ բաշխեց իւր հետ բերած զանազան կարգի պատուանշանները Լիոնի այն զաւակներուն որք մէկ մէկ բարեմասնութեամբ արժանիք ցուցած են։ Ի մէջ այլոց, չատ մը գործաւորներու տուաւ չքաղաքացիներ յանուն վաճառականութեան, արհեստագործութեան, երկրագործութեան և այլ պաշտօնարանաց։

Նոյն երեկոյ 1,100 հրաւիրելոց մեծ սեղան մը պատրաստուած էր Սակարանին մէջ ի պատիւ Նախագահին։ Այս առթիւ երկու ճառեր արտասանեցան, մին քաղաքապետին, միւսը Պ. Քառնոյի կողմէ։

Այս եղաւ Պ. Քառնոյի վերջին ճառը։ զի ընթերցողք գիտեն թէ Պ. Քառնօ չկրցաւ ներկայ ըլլալ ի պատիւ իրեն նոյն գիշեր տրուելիք ներկայացման, (թատերախաղն էր՝ Անդրոմ), և իրիկունն անկողնի ինկելով քաղաքային պալատան մէջ, կէս գիշերին քիչ մը հոգին աւանդեց, արդէն ծանուցուած կերպիւ։

ՀԵՌԱԳԻՐ

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

Նոր Նախագահը

ԸՆՏՐԱԿԱՆ ԴՈՐԾՈՂՈՒԹԻՒՆՆ Ի ՎԵՐՍԱՅԼ

ԱՐԴԻՒՆՔ ՊՈՒՆԴԱՊՈՒԹԵԱՆ

ՎԵՐՍԱՅԼ, 27 Յունիս. — Վեհաշքողջոյց գնացարոս. —Խուռն բազմութիւն։ Դեսպանք ներկայ։ Պ. Շարլէլ Լաբուռ ծանոյց ցաւալի դէպքն, որ ուրախութիւն մը կը թաղէ զՖրանսա և կը յուզէ օտար կառավարութիւններն ալ։ Կարգաց Սահմանադրութեան յօդուածներն որք Նախագահի ընտրութեան կը վերաբերին։ Վիճակով նշանակել տուաւ քուէհամարի պաշտօնեայները։—Ճառախօսութիւնք չեն թոյլատրուիր։ Ներկայից անունները կը կարդացուին։ Պ. Քառնիէր Բէրիէ չէ եկեր։ Պ. Շ. Տիւբիւի նախարարաց նստարանին վրայ է։ Աւանդի քուէարկութեան արդիւնքը։

Քուէները 845 հատ են. մեծամասնութիւն 423.

Պ. ՔԱՕԻՄԻՐ ԲԷՐԻԷ ընտրուած է 451 քուէով։ (Երկար ծափահարութիւն։)

Պ. Պրիսոն ստացած է 195 քուէ. Պ. Տիւբիւի 97. զօրավար Ֆէվրիէ 53. Պ. Էմանուէլ Ռաչօ 27. զանազան 22 քուէ։

Պ. Շարլէլ Լաբուռ, Վեհաժողովոյ ատենապետն, Հանրապետութեան Նախագահ հռչակեց զՊ. Քաղիմիր Բէրիէ։

ՓԱՐԻԶ. — Պ. Քաղիմիր Բէրիէ Վերսայլ գնաց։ Պ. Շարլէլ-Լաբուռ զՊ. Քաղիմիր Բէրիէ հռչակելէն ետքը, կարդացնել տուաւ Ժողովոյ ատենագրութիւնն և դիմաց «Կեցցէ Հանրապետութիւն» կանոնական աղաղակներով։ Պ. Բէրիէի ընտրութեան լուրը չատ նպաստաւոր ընդունելութիւն գտաւ։

—Վեհաժողովոյ նիստէն ետքը, Պ. Տիւբիւի բոլոր նախարարներուն հետ ներկայանալով Պ. Քաղիմիր Բէրիէի, կարդաց Ժողովոյ ատենագրութիւնն և դիմք «Կեցցէ Հանրապետութիւն» կանոնական աղաղակներով։ Պ. Բէրիէի ընտրութեան լուրը չատ նպաստաւոր ընդունելութիւն գտաւ։

—Վեհաժողովոյ նիստէն ետքը, Պ. Տիւբիւի բոլոր նախարարներուն հետ ներկայանալով Պ. Քաղիմիր Բէրիէի, կարդաց Ժողովոյ ատենագրութիւնն, և դիմք Նախագահ հռչակեց։ Պ. Շարլէլ-Լաբուռ սրտաշարժ բանախօսութիւն մ'ըրաւ։ Պ. Բէրիէ, աչքերն արցունքով թրջած, պատասխանեց թէ չատ զգաւորուած է այս պատիւէն, որ իւր վրայ կը դնէ ամենածանր բարոյական պատասխանատուութիւններն։ Իւր բոլոր սէրն ու կորովը պիտի նուիրէ Հանրապետութեան։ «Որպէս նա զոր կ'ողբաք, պիտի աշխատիմ կատարել իմ պարտաւորութիւնս իւր բովանդակութեամբ»։ Պ. Բէրիէ ընդունեց Խորհրդարանի անդամոց և խմբագրաց ընդունելութիւնները։

ՆՈՐ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

ՓԱՐԻԶ.— Պ. Տիւբիւի վարչապետ մնալը տարակուսական է։ Կը թուի թէ Պ. Տիւբիւի նորէն երեւի։ Ժողովոյ ատենապետ պիտի ըլլայ, և նոր վարչութիւնը պիտի կազմէ Պ. Պիւռսօ։

ՎԵՐՋԻՆ ԼՈՒՐ

ՓԱՐԻԶ. — Պ. Շ. Տիւբիւի նախարարութեան հրաժարականը մատոյց նորընտիր Նախագահին։

ԱԶԳԱՅԻՆ

ԼՈՒՐԵՐ

ՀՐԱԺԱՐԱԿԱՆ Տ. ԽՈՐԷՆ ՊԱՏՐԻԱՐՔԻ

Վեհ. Սուլթանը բարեհաճած է ընդունիլ Ամեն. Տ. Խորէն Պատրիարքի հրաժարականը։

Կայսերական սոյն իրատէն երեքշաբթի իրիկուն Դատական և կրօնական գործոց Նախարարութեան կողմէ պաշտօնագրով մը հաղորդուեցաւ Ն. Ամենապատուութեան ի Մաքրիգիւղ։

* * *

Նախորդ Պատրիարք Աշըքեան Ամեն. Տ. Խորէն Սրբազան այսօր կայսերական պալատ գնաց իր շնորհակալութիւնը մատուցանելու և երախտագիտական ուղերձ մը դնելու յատս կայս. գահոյից։

ՀԵՆՐԻՆ ՀՅՈՒՐՆԵՐ

ՍԵՐՊԻՈՅ ԹԱԳԱՒՈՐՆ

Ի Կ. ՊՈԼԻՍ

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ՁՕՆՈՒՑՈՒՄ

Սերպիոյ Վեհ. Աղեքսանդր թագաւորը՝ Վեհ. Սուլթանին այցելութիւն տալու համար երեկ ժամ 4 ½ ին մայրաքաղաքս ժամանեց կայս. Սուլթանէ շրջենաւով։ Օսմանեան պահականաւը դրօշներով զարդարուած էր և թնդանօթի հարուածներ արձակեց։

Բարձր. Մեծ-Եպարքոսն և Արտաքին գործոց Վսեմ. Նախարարը Սուլթանէ շրջենաւն երթալով յանուն Վեհ. Սուլթանին բարի գալուստ մաղթեցին Աղեքսանդր թագաւորին և յատուկ շրջենակներով Ն. Վեհափառութիւնն ու հետեւորդները Թոփխանէի քարտին առաջնորդեցին։

Սերպիոյ թագաւորն հոն ընդունուեցաւ Թնդանօթարանի վերատեսուչ Զէքի փաշայի կողմէ։ Վաշտ մը զօրք զինուորական պատիւներ ընծայեցին։ Աղեքսանդր թագաւորն անտի կայս. պալատ գնաց կառքով։ Ն. Վեհափառութեան քով բազմած էր Բարձր. Մեծ-Եպարքոսը եւ կառքին քովէն կ'երթար Նիզակաւորը հեծելազօրայ գումարտակ մը։ Ուրիշ կառքերու մէջ կը գտնուէին հետեւորդները։

Աղեքսանդր թագաւորը Եըլտըզի կայս. պալատը ժամանելն՝ տեսակցեցաւ Վեհ. Սուլթանին հետ և յետոյ իր հետեւորդաց հետ առաջնորդուեցաւ իր բնակութեան յատկացեալ տեղը։

Քիչ մը վերջը արարողապետ Միւնիր փաշա Աղեքսանդր թագաւորին յանձնեց իմիթիազի պատուանշանը, զոր Վեհ. Սուլթանը նուիրած էր։ Յետոյ Վեհ. Սուլթանը փոխադարձ այցելութեան գնաց Աղեքսանդր թագաւորին։

Երեկ իրիկուն կայս. պալատն մէջ հացկերոյթ մը տրուեցաւ ի պատիւ Սերպիոյ թագաւորին։ Ներկայ էին Ն. Վեհափառութեան հետեւորդք, բոլոր օտար դեսպանք, նախարարք և պալատական պաշտօնատարք։

* * *

ԶԱՆԱԶԱՆ ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՒՆՔ

Երեկ կայս. Սուլթանէ շրջենաւը Պոլսոյ նաւահանգիստը մտնելու պահուն օսմանեան պահականաւն, որ դրօշներով զարդարուած էր, թնդանօթի 21 հարուածներ արձակեց և նաւագները կայմերուն վրայ ելնելով բարեւի կեցան։

Աղեքսանդր թագաւորը սերպ հեծելազօրայ զօրավարի կարմիր համազգեստ կը հագեր և կուրծքը պատուանշաններով ծածկուած էր։ Խոյէյնի շրջեմակներով ցամաք ելնելու պահուն Սուլթանէ շրջենաւը գրօշներով զարդարուեցաւ ու նաւագները կայմերուն վրայ ելնելով բարեւի կեցան։ Զինուորական նուագածուաց խումբը հնչեցուց Համիտիէ քայլերգն և սերպական քայլերգը։

Աղեքսանդր թագաւորը քառաձի փառաւոր կառքի մը մէջ բազմեցաւ։ Երկրորդ կառքին մէջ կը գտնուէին Սերպիոյ պատերազմական նախարարը, մաքսային վերատեսուչ Բաֆի փաշա և սերպական դեսպանատան առաջին թարգման Պ. Թաշէոս Թէրիան։ Երրորդ կառքին մէջ՝ կայս. Թիկնապահ Ահմէտ Այի փաշա ու սերպական դեսպան Պ. Վլատան Եօրկէվիչ։ Չորրորդ կառքին մէջ՝ Պիկրաքի օսմանեան դեսպան Թէվֆիկ պէյ և Աղեքսանդր թագաւորին բժիշկն ու Թիկնապահն, իսկ միւս կառքերուն մէջ՝ Ն. Վեհափառութեան հետեւորդները։

* * *

Սերպական դեսպանատան ու հիւպատոսարանի պաշտօնեայք և սերպ գաղթականութեան երեւելիք շրջենաւերով ու մակոյկներով մինչեւ Եէնիգաբուի բացերը դացած էին ընդ առաջ Աղեքսանդր թագաւորին։

* * *

Աղեքսանդր թագաւորը ցորչափ մայրաքաղաքս մնայ՝ հիւրամեծարի պաշտօնը պիտի վարեն Մարայլին վերատեսուչ Բաֆի փաշա, կայս. պալատան թարգմանիչներէն Հագգը պէյ, կայս. Թիկնապահ Ահմէտ Այի փ

—Յունիս 12էն 13, Դայսէրիի ու շրջակայ այգիներուն մէջ երեսունըմէկ դէպք և հին ու նոր բռնուածներէն քառասուն մահ։

—Յունիս 11ին, Ավանոսի մէջ երկու դէպք։ Մահ չէ պատահած։

—Յունիս 12էն 13, Եօզղատի մէջ տասը դէպք, որոց երեքը մահացու։ Առաջուան բռնուածներէն չորս մահ։

—Յունիս 12էն 13, Իսկիլիպի մէջ դէպք ու մահ չէ պատահած։

—Սամսունի մէջ յունիս 12էն 13, երկու դէպք, որոց մին մահացու։ Իւնեայի առողջապահական վիճակը գոհացուցիչ է։

—Յունիս 11էն 12, Մալաթիայի մէջ յիսունը հինգ դէպք և հին ու նոր բռնուածներէն տասնըվեց մահ։ Ակնայ մէջ երկու դէպք։ Մահ չէ պատահած։ Յունիս 12էն 13, Մալաթիայի մէջ վաթսունըմէկ դէպք և հին ու նոր բռնուածներէն տասնըվեց մահ։ Ակնայ մէջ դէպք ու մահ չէ պատահած։

Պ. ՔԱՌՆՈՅԻ ՄԱՀԸ. — Մայրաքաղաքիս Ֆրանսական դեսպան Պ. Քառնոյն Թուրքիոյ Ֆրանսական հիւպատոսներուն հաղորդելով Հանրապետութեան նախագահին մահուան տխուր լուրը, հրաւիրած է զանոնք, ինչպես սովոր, հոգեհանգստեան արարողութիւններ կատարել տալ, որոնց հրաւիրուին բոլոր ֆրանսայիները։

—Սերպիոյ թագաւորը Սանթէյ շոգենաւով երեքշաբթի ցերեկ Տարտանել ժամանելուն, այնտեղ իմացեր է Պ. Քառնոյի մահը և փութացեր է Տարտանելի հեռագրատունէն ցաւակցական հեռագիր ուղղել տիկին Քառնոյի և Ֆրանսական կառավարութեան։

ՄԷՐԼԷՆՊՈՒՐԿԻ Դուքսը կայս. Թիկնապահ Սատրգ պէյի հետ առջի օրը պտոյտ մը կատարեց Դատրքէօյի, Հայատար փաշայի և Զամլըճայի կողմերը։

Երեկ ալ Եէնիգուլէն ու Պոլսոյ նշանաւոր վայրերը այցելեց։ Ն. Բարձրութիւն իրիկուան կողմ Թարապիա գնաց, ուր պիտի մնայ մէկ քանի օր։

ՓԱՂԴԷՍԱՑԻՈՑ Պարիսիոյ Ֆ. Իլիա մեռեր է Մուսուլի մէջ։

ԼՈՆՏՈՆԻ օսմ. դեսպանն արտօնուեր է ստորագրել 1854ի և 1871ի եգիպտական հարկերով երաշխաւորեալ Ռօշիլտեան փոխառութեան պայմանագիրը։

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ Ընկերութեան բաժնետերաց առաջին ընդհ. ժողովն երեքշաբթի օրը գումարուեցաւ Օսմ. Պանքային մէջ, լսելու համար ընկերութեան գործառնութեանց տեղեկագիրը որ կը վերաբերի վեցամեայ շրջանի մը՝ այսինքն 1893 յուլիս 1է մինչեւ 1893 դեկտեմբերի վերջը։ Վարչական խորհրդոյ նախագահ Սըր Կոկար Վիլսընդ բացակայ ըլլալուն, դեր-նախագահ Պ. Լա Ֆիւսնդ ատենապետեց ժողովին։ Ներկայ էին 60 բաժնետերք որոնք կը ներկայացնէին ընդհանրին 21,506 բաժնեթուղթ։ Երկու զըլխաւոր բաժնետերաց, Պ. Լաֆոնթէն (ներկայացուցիչ Օսմ. Պանքային) և Պ. Պրանտ հաշուեքննիչ ընտրուեցան և Պ. Սըմբրը՝ քարտուղար։

Վարչական խորհրդոյ տեղեկագրին ընթերցումէն ետք, Պ. Լաֆիւսնդ ատենաբանութիւն մը արտասանելով բացատրեց թէ առաջին վեցամեայ շրջանի արդիւնքը յաջող կրնայ նկատուիլ, թէեւ գանձուած 8,360 ոսկւոյ ապահովագրին մեծագոյն մասը, առ ի խոհեմութիւն, յատկացուած է ընկերութեան ապահովագրած գումարները վերստին ապահովագրել տալու։ Այս դրութիւնը հարկաւոր է մինչեւ այն ատեն երբ պահեստի գումարն ամբողջովին գոյանայ, որով ընկերութիւնը կարենայ իր գործառնութիւններն ընդարձակել, և իր գանձած ապահովագրիներուն հաւասարութեամբ պատասխանատուութիւն ստանձնելով՝ չանն իրեն պահել ամբողջովին։ 1893 յուլիս 1էն մինչեւ դեկտեմբերի վերջը 1368 ապահովագիր տրուած են, իսկ այդ թուականէն մինչեւ 1894 յունիս 15, երկրորդ վեցամսեայ մէջ, որուան ապահովագիրներու թիւը բարձրացած է 1640ի։ Օր աւուր նոր գործակալութիւններ կը հաստատուին Թուրքիոյ գաւառներուն մէջ։

Բաժնետերաց ժողովը տեղեկագիրն ու հաշիւները վաւերացուցեալ ետք, հանգուցեալ Պ. Ֆոռնիի տեղ վարչական խորհուրդին անդամ ընտրեց Պ. Ֆաուէթին, ընդհ. տնօրէն օսմ. Մխաթոտի Բէյին։

ԿԱՅՍ. ՆԵՐՈՒՄ.—Վեհ. Սուլթանը բարեհաճած է ներում շնորհել Զէյրէք Մէհմէտ Զաուշ անուն անձին, որ մարդասպանութեան համար դատապարտուած ըլլալով Սինոպի քանտը կը գտնուի, և այժմ հիւանդոտ է ու ընտանիքն ալ թշուառութեան մատնուած։

—Ն. Վեհափառութիւն նոյնպէս ներում շնորհած է՝ մարդասպանութեան համար ցկեանս բանտարկութեան դատապարտուած և Ատանայի Բահաս գաւառակի բանտին մէջ գտնուող Զանճէրօ Իզպիրի և Ֆօսթի անուն անձանց, որք տասնըվեցնգ տարիէ աւելի բանտարկուած և այժմ ծերացած են։

ԱՐԵՒ. ԵՐԿԱԹՈՒՂԵԱՑ Տնօրէնութեան գլուխներներուն յատկացուած չէնքն ի Սիրքէճի, պիտի ընդարձակուի, որպէսզի պաշտօնէից մէկ մասը որոնք կը գտնուին հին կայարանի չէնքին մէջ, միւնոյն կեդրոնը վերադարձուին։ Ընկերութեան վարչական խորհուրդն արտօներ է այս առթիւ բլալիք ծախքը։

ՄԱՔՍՍԱՑԻՆ վերատեսչութեան խորհրդական Պէրթրամ էֆէնտիի պայմանագիրը երկու տարուան համար վերանորոգուեր է, 18,000 ֆր. տարեկանով։

ՌՈՒՍԻՈՅ պաշտօնական թերթը կը ծանուցանէ թէ հնագիտական ուս կաճառը, որուն վրայ գրուեցաւ ասկից առաջ, մօտերս պիտի բացուի Պ. Պուլսոյ մէջ։ Կաճառին նպատակն է ուս պիտանականներուն դիւրութիւն ընծայել հնագիտական ուսումնասիրութիւններ կատարելու։ Կաճառը ո՛չ միայն պիտի դիւրացնէ հնութեան յիշատակարաններու (հարգիր, գեղարուեստական առարկաներ և այլն) ուսումնասիրութիւնը, այլ և պիտի կազմակերպէ գիտական պտոյտներ և հնագիտական պեղումներ։ Կաճառին տարեկան համարաստութիւնները պիտի ներկայացուին կրթական նախարարութեան։ Այս հաստատութեան համար տարեկան ծախք որոշուած է՝ 6000 ռուպլի 1894ին եւ 12,000 ռուպլի յաջորդ տարիները։ (Լ. ՀԷՐԷԼԷ)

ՏՐՈՎԱԴԱՑԻ ՀՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ.— Քառասունհինգ գործաւորներ կ'աշխատին այս պահուս Տրովադայի կողմը պեղումներ կատարելու, որոցմէ երեւան եկած են հին քաղաքի մը պարիսպները։ Նոյնպէս գտնուած է քառակուսի ջրհոր մը, 12 մեդր խորութեամբ, որուն մէջ կային քանի մը ոսկերոտիներ և մարմարեայ խոշոր գլուխ մը որ հաւանաբար Արամազդայ մէկ արձանին կը պատկանի, Քրիստոսէ առաջ Բ. դարէն մեացած. արձանագրութիւններ ալ նշմարուած են որոնք Աթենասյ մեհեանին արձանագրութիւններն ըլլալ կը կը կարծուին։ Կը յուսացուի որ ուրիշ հնութեան հետքեր ալ գտնուին այդ ջրհորէն։

ԻԶՄԻՏԷՆ կը գրեն թէ Քաղաքապետութեան իրաւասութեանը տակ գտնուած գաւառներու ոստիկան-զինուորագրմանատար Թէվֆիկ պէյ սպանուեր է Գանտէրէ գաւառակին մէջ։ Թէվֆիկ պէյ նոյն գաւառակի անտառները գացած էր Սպարապետի Դրան հաշոյն վառելափայտ գնելու համար։ Հոնտեսնելով որ երեք մարդեր փախտեայ ծխախոտ կը տանին, ձիով անոնց տենալ ուզեր է, սակայն այդ մարդերէ մին հրացանը պարպելով Թէվֆիկ պէյ անմիջապէս մեռեր է։ Այդ երեք մարդեր ծխախոտը ձգելով փախեր են։ Տեղական կառավարութիւնը խուզարկութեանց ձեռնարկած է զանոնք ձերբակալելու համար։

ՕՏԵՍՍԱՑԻ օսմ. հիւպատոս Տիգրան էֆէնտի Հիւնքեարպէյլիէնտեան երկու ամսուան արձակուրդ ստացած ըլլալով ի մօտոյ մայրաքաղաքս պիտի գայ։

Պ. ՍԹՕՅԱՆՕՎԱՅԻ, որուն դիակն անցեալները գտնուած էր Պէշիւքտրէի ծովեզրէն, դրամարկղը բացուելով հաշիւները քննուեր են և տեսնուեր է որ թէև տումարները կանոնաւոր են, սակայն դրամարկղին մէջ դրամ չկայ։ Թուղթերուն մէջէն յունարէն նամակ մը գտնուեր է, ուրկից հասկցուեր է թէ սակարանի գործառնութեանց մէջ ձախողութիւն ունենալով քառասուն հազար ոսկւոյ մօտ դումար մը կորսնցուցած էր։ Այս կերպով հաստատուած է թէ, կըսէ Թաքիէ, Պ. Սթոյանովիչի մահը ո՛չ ոճրագործութեան արդիւնք է և ոչ ալ արկածի։

ԷՐԶՐՈՒՄԻ նախկին կուսակալ Ֆէրիզ Հասան Խայրի փաշա, որ ժամանակ մը ի վեր հիւանդ էր իր քէօշկին մէջ ի Կէօզ Թէպէ, նախընթաց գիշեր մեռաւ։ Յուղարկաւորութիւնն երեկ կատարուեցաւ մարմինն ամփոփուելուս Սիլիւսարի Գրաճա Ահմէտի գերեզմանատան մէջ։

ՄՈՒՍՈՒԼԻ նախորդ կուսակալ Օսման փաշայի հանգստեան թոշակ յատկացուած է։

ՀԱԼԷՊի սպանիական հիւպատոսը մեռեր է։

ՀԱՆՔԱՑԻՆ ԶՈՒՐԵՐ.—Անտառաց հանքաց և երկրագործութեան նախարարութիւնն յանձնարարած է ճարտարագէտ Պ. Վայսի՝ ծրագիր մը պատրաստել Թուրքիոյ հանքային ջուրերուն վրայ։

ՊԱՃԱՐԱԽՏԻ դէմ պատուաստի գործողութիւն կատարելու նպատակաւ աշխատանոցի մը հաստատման համար Իզմիրցի Բանայօթ էֆէնտի մենաշնորհ խնդրած է։ Այսրուի կուսակալութիւնը խնդիրը մատուցած է Բ. Դրան։

ԳԱՀԻՐԷԻ մէջ կը շարունակեն սաստիկ տարիքը։ Անցեալ ուրբաթ օր ցերմաչափը շուքի մէջ քառասուն երեք աստիճան բարձրացած էր։ Աղեքսանդրիոյ մէջ երեսուն երեք է։

ՄԱՂՆԻՍԱՅ գաւառին մէջ Վագֆի հասոյթները գանձելու համար արկղակալ մը կարգուած է։

ՍՈՎԱՑԻՆ նախարարութեան դիւանական ատենին նախագահ փաշան Մէհէմէտ Ալի էֆէնտի նախագահութեամբ և Թղթատարական գործառնութեանց վրայ խորհրդակցութիւններ կատարեց։

ԳԱՂԹԱԿԱՆԱՑ վարչութիւնն երկէկ Պրուսայի նահանգը ղրկեց Բուսէլիցի 140 գաղթականներ, հոն բնակութիւն հաստատելու համար։

ԱՓԻՈՆ.— Նոր հունձքէն այս օրերս յիսունհինգ կոյտով ափիոն տարուած է Իզմիրի հրապարակը։ Անցեալ տարուընէ տակաւին ինչուան կողով ափիոն կայ, որք ծախսուած չեն։

ՔԱՂԱՔԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ մարդահամարի վերատեսչութեան առաջին քարտուղար կարգուած է Մաքրիքէօյի մարդահամարի պաշտօնեայ Համսի պէյ։

ՅԻՏՏԷԻ պարկական հիւպատոս Հաֆիզ Մերկա Հաշիմ խան երէկ մայրաքաղաքս եկաւ։

ՀՈՐԴԵՀ.— Երեկ ժամ 7ին Բաշա-Պաղչէի մօտը գտնուած Ինճիրքէօյի մէջ հրդեհ ծագելով փայտէն տուն մը այրեցաւ։

ԿԼԻՊՕՂԼԻ մէջ ծաղկաստ երեւան ելած է և երեսուսով կը սատկանայ։

ԵՂԵՌՆԱՒԱՏ ատենը երեք տարուան տաժանակիր աշխատութեան դատապարտուց փուռի գործաւոր մ. Խրխոթ անուն, որ ի Մաքրիքէօյ իր աշխատած փուռն այրած էր։

—Ատենը երէկ ի բացակայութեան դատեց Բէյթրօ անուն անձն, որ Զէյքէրիա գիւղին մէջ տունէ մը գողութիւն ըրած էր։ Բէյթրօ դատապարտուեցաւ երեք տարուան տաժանակիր աշխատութեան, ստացուածոցը գրաւման և քաղաքային իրաւունքներէն զրկուելու։

ՊՈԼՍՈՅ պատժական ատեանն երէկ դատեց Մարգիս անուն անձն, որ ամբաստանուած էր թէ իր տիրոջ՝ Պէշիրք Եէնիխան հաստատեալ աւտրիացի վաճառական Պ. Ճէնտէրի 130 ոսկին գողցած է։ Դատարանը նկատելով որ Մարգիսի վերաբերեալ այս ամբաստանութիւն ըստ օրինի հաստատուած չէ, անպարտ արձակեց զայն։

ՍԸՎԱՋԻ ՔՈԼԵՐԱՆ

ՍԸՎԱՋ, 1 յունիս

Այս պահուս՝ ուր քաղաքէս գրէթէ անհետացած կրնանք համարել քոլերան, աւելորդ չըլլայ գուցէ քանի մը տող գրել այդ անհարկի այցելուին նկատմամբ։

Ապրիլ 4ին էր երբ քանի մը արտասովոր մահեր միանգամայն պատահեցան եւ բժշկական քննութիւնը յայտարարեց թէ քոլերան սկսած է։ Սոսկումը կայծակի արագութեամբ տարածուեցաւ, քոլերան չշուկին հետ, ամբողջ ժողովուրդին մէջ, որ 50,000 անձէն աւելի կը հաշուուի։ Թէեւ վերջն ըսուեցաւ թէ հիւանդութիւնը բուն քոլերայի ախտանիշերը չունի, բայց առջի վախը իր խորունկ ազդեցութիւնը թողուց սրտերու մէջ։

Առաջին օրէն Քաղաքապետութիւնը հսկել սկսաւ փողոցներու և շուկաներու մաքրութեան և զգուշացուց ժողովուրդը վարակման պատճառներէ։ Իսկոյն հեռագրեց Պոլիս ուրկէ յանձնարարուեցաւ ազդու միջոցներ ձեռք առնել հիւանդութեան ճարակումն արգիլելու։ Ազատ երթեւեկը դադրեցնելու համար քաղաքիս շուրջն հաստատուեցան չզիներ՝ ոչ դեռ կրնան։ Հոս հաստատուեցաւ թէ տեղւոյն բժշկիներէ ոմանք հիւանդութեան առաջին օրերուն այնքան անտարբեր գտնուեցան որ իրենց այցելած հիւանդներուն ուելի յոյզ քան յոյս ազդեցին։ Հոս պարտք մը չէ՞ միեւնոյն ատեն յիշեցնել թէ Ցիսուսեան կրօնաւորներն ու մայրապետները ինչպէս նաև բողոքական և ակրտշական պատուելիները իրենց անձնուիրութիւնով իրաւամբ արժանացան հասարակութեան յարգանքին և շնորհակալութեանը։

Այսպէս թէ այնպէս զոհերու թիւն օրէ օր կ'աճեցնար. տեղացի հասարակութիւնները 1 առ 5 հանգամանքեամբ տրտնուր հարկը կը վճարէին։ Աւագշաբաթի մէջ մեռնողներու թիւն իր գագաթնակէտին հասաւ. օր եղաւ, ուր մեռայինները մինչեւ 22 զոհ տուին։ Սոսկալի բան էր դալաղ դագաղի տեսնել մանաւանդ հսկումի պատճառով ներկայ լինելով քառասուն մանկանց գերեզմանոցը։ Ոչ տակաւ մեռելներ լոկ ճերմակ պատանի մէջ փաթթուած, երբեմն ուրիշ վալայով մ'ալ պատուած, դրուած էին ճաղին մէջ վրանին բաց բոլորովին, երկիւղ ազդելով փախստականներուն։ Եւ ցաւալի էր օր առաջնորդարանը այդ մասին բան մը չէր խորհեր. աղքատ մեռելներու համար սնտուկ պատրաստել տալ, դրամական մեծ զոհողութիւն մը չէր պահանջեր, մինչդեռ այդպիսի շնչին զոհողութիւնով մը մէջտեղէն մեծ նախատինք մը պիտի բարձուէր։ Զատիկը շնորհաւորելու համար քահանայներու և ժողովուրդին տունէ տուն այցելութիւն արգիլելով և եկեղեցական արարողութիւնները փոքր ինչ կարճելով, բանաւոր անօրինութիւն մ'ըրած եղաւ Առաջնորդ Մ. Հայրը։

Ժողովուրդին նիւթական մեռան անկշռելի է։ Առուտուրը բոլորովին դադրեցաւ։ Վաճառական, արհեստաւոր, գործաւոր գործ չունին և այս վիճակ դեռ կը շարունակէ մասամբ։ Աղքատներու թիւն անհամեմատ աւելցաւ, դի օրն օրին ապրող մարդիկ աղքատներու ցանկին մէջ անցան։ Երբ քաղաքապետութիւնն սկսաւ օրական որոշ չափով մը հաց բաշխել կարօտաբերաւ, տեսնելու էր թէ ինչպէս հարիւրաւոր աղքատներ, ծեր ու մանուկ, այր ու կին կը շրջապատէին շուկային մէջ գտնուած պաշտաուները։ Նահանգիս կուսակալ Խալիլ պէյ, տեսնելով աղքատներու ահագին թիւը, խստաբէտ ժողովին հրաւիրեց հայ հասարակութեան մեծամեծները և խնդրեց անոնցմէ որ բացուած հանգանակութեան մասնակցին և ասոնց իւրաքանչիւրէն առաւ մինչեւ 10 ոսկի։ Միեւնոյն ատեն Ն. Վսեմութեան կինը հայ տիկիններու մէջ հանգանակութեան ձեռնարկեց և այսպէս բաւական մեծ գումար մը հաւաքուեցաւ։ Թէ՛ բարեխնամ կառավարութեան նպատակն և թէ սոյն նպատակն հայ աղքատներու ետ բաժին հասուեցաւ։ Մեր մէջ ալ գտնուեցան երիտասարդներ՝ որք տեսնելով որ մասնաւորապէս ազգաւ դասակարգին մէջ մահերու թիւը կ'ստուարանայ, անմիջապէս դիմումներ ըրին այլ և այլ կողմ և հաւաքելով դրամ, ալիւր, իւղ, ըրինձ, շաքար, թէյ և այլն, բաշխեցին յեսին ծայր թիշուառներու։ Այս բարեսիրական ձեռնարկը շարունակ ուրիշներն ալ ի գործ դրին։ Չանցած Մարգարեան Ահարոն Եպիսկոպոսի ատենապետութեան տակ կազմուեցաւ տաժամեայ յանձնաժողով մը որ բերանացի և գրաւոր հրաւէր կարդաց և դիմ կը կալուդ բոլոր կարդ ատենագրաց։ Սիրասիրական զգացումներու և մինչեւ հինգ 300 ոսկի շուտ գումար մը հանգանակելով ցրուց առաւել կամ նուազ չափով աղքատներու։

Եթէ անողոք հիւանդութիւնը տարաժամ հնձեց շատ ծաղիկ կեանքեր, եթէ շատ արցունք վազուց և շատ տուներ վիշուց, գէթ պատճառ եղաւ ժողովուրդին բարոյական զարգացմանն։ Արդարև քանի՞ հաճելի և մխիթարական էր տեսնել Աւագ շաբաթի մէջ ու Զատկի տօնին, ժողովուրդն՝ որ գունդագունդ կը դիմէր եկեղեցի արցունքի կայլակն աչքին ու ապաչաւը սրտին մէջ, խստոհոգներու քահանային և հաղորդուելու։

Հիւանդութիւնն ոչ նուազ վնասեց դպրոցական գործին ալ։ Զատկական արձակուրդը սովորականէն կանուխ տրուեցաւ և ուշ վերջացաւ։ Կառավարական հրամանագի հաւեմատ՝ մինչեւ հիմա դպրոցներն օրական 2—3 ժամ կրնան բացուին միայն։

Հոս կամաւոր չեղում մը նիւթէն և վերջացնեմ։ — Դպրոցները եթէ մինչեւ երեկոյ բացուէին, դասատուները չը պիտի կրնային դասախօսել այդչափ երկար ժամանակ, անօթի փորանց. դի խեղճերը 3—4—5 ամիսներէ ի վեր չարաճաճի մանուկին փափուկ սիրտը վիրաւորած ըլլալով անխոհեմաբար, չեն ընդունիր նորա այցը։ Քակնին տավակ, փորերնին գատարկ, պիտի հարցնէք գուցէ հիգնական ժպիտ մ'ի՞ւրերին «ի՞նչպէս կ'ապրին», և պիտի ըսեմ ձեզի անկեղծաբար «հրաչքով»։ Պ.

ԱԶԳ ԹՐԱՄՈՒԵՑԻՑ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Ընկերութիւնը նուազուրդի կը դնէ 25,000 կենդանիաբար յարդ, Շիլլի, Պէշիկթաշի և Աք-Սերայի մթերանոցներու ձիերուն համար։

Այն անձինք որ կը վարագին մասնակցիլ այս նուազուրդին որ տեղի պիտի ունենայ յաջորդեալ երկուշաբթի, յունիս 20, կէսօրէն երկու ժամ ետքը, կրնան հիմակուընէ դիմել ամեն օր Դալաթիա, Զայլտնա փողոց, ընկերութեան կեդրոնատեղին, առտուան ժամը 9.30 էն (Ը. Ե.) մինչեւ ժամը 4 կէսօրէն ետք, այս հայթայթման պայմաններն իմանալու համար։

Կ. Պոլիս 14/26 յունիս 94 1—3

ԾԱԽՈՒ ՏՈՒՆ

Օրթագիւղ. Թաշ-Եէրթիէն, Ֆնտոլեան Սարգիս Էֆ-ի քարուկիր, ընդարձակ ու գեղեցկաշէն տունը պիտի վաճառուի գիւրամատչելի պայմաններով։ Գնել ուզողները կրնան դիմել տիրոջը՝ ի Պոլիս, Ֆնտոքլեան խան, թիւ 1։ 13 1—6

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ

ԱՆԱՆՈՒՆ Ը՝ ԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Դրամագլուխ— 10,000,000 ոսկի

Կեդրոնատեղի Դալաթիա

ԴՐԱՄԱՊԱՀՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ Ի ՊՈԼԻՍ

Համիտիէ փողոց, Թոմրուկ խան

ԴՐԱՄԱՏԵՂԻ ԻԲԵՐԼ, ՄԵԾ-ՓՈՂՈՑ, ԹԻՒ 190

ԴՐԱՄԱՏԻՐ Դ ՈՐԴԱԿԱՆԱՑՈՒԹԻՒՆԸՐ Ի ԼՈՆՏՈՆ ԵՒ Ի ՓԱՐԻԶ

Մասնաճիւղեր

Աւստրիա	Գարտաստ	Լիմասոլ	Թուսնուբ
Ատանա	Գէրսէկ	Մերսին	Սկիւտարի
Այտին	Գրոսսա	Նեապոլի	Սամսուն
Հալէպ	Դամասկոս	Նիշոսիա	Իզմիր
Աղեքսանդրիա	Գենուա	Ուշշաք	Սուֆիա
Ադր. Պոլիս	Լառնարա	Փիլիպէ	Տրապիզոն
Էնկիլիզի	Քոռֆիրէ	Բօր-Սայիտ	

Գարտաստեղծերու եւ արժէքներու յանձնած փոխարէն ստոյգ փոխ կը տրուի որոշ պայմանաժամով կամ ընծա իկ հաշուով։

Դրամագրեալ արժէքներու։

Հանում փոխանագրերու, չէքերու, պարտաթուղթերու եւ հեռագրական հրամանագրերու Թուրքիոյ եւ արտասահմանի գիւղաքաղաքներուն վրայ։

Բացում ընթացիկ հաշիւներու, պահպանում արժէքներու եւ արժէքաւոր նիւթերու։

Գանձում կտրօններու, արժէքներու՝ Թուրքիոյ եւ արտասահմանի վրայ։ Վաճառում եւ գնում դրամներու։

Օսմ. կայս. Պանքան կ'ընդունի դրամական ուանդները որոշ պայմանաժամով եւ հետեւեալ հաստատուն սակերով։

Տարին 2 ½ % մէկ տարուան պայմանաժամով ուանդի համար։

Տարին 1 ½ % վեց ամսուան պայմանաժամով ուանդի համար։

Տարին 1 % երեք ամսուան պայմանաժամով ուանդի համար։

ՊՈԼՍՈՅ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆԸ կը ստանձնէ բոլոր վերոյիշեալ գործողութիւնները եւ բաց ասի փոխառութիւններ կ'ընէ ապրանքներու վրայ եւ ապրանքներ կ'ըստանի իրը ուանդ։

Բերան զրանենալն ալ կը կատարէ Պանքան բոլոր այս գործողութիւնները բաց ի ապրանքներէն։ Ամիսը զատ, օրուան գինովը կը ծախէ եւ կը գնէ՝ անմիջական յանձնումով, վիճակահանութեան զանազան ծանուցիր, ինչպէս, Թարիզ ընդարձակ պատանեաց, տանձնման ապրանքներ, ցանկանալի պարտատոմսիր, եւ այլն եւ այլն։

ՊՈԼՍՈՅ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆԸ եւ ԲԱՆԿԱՆ ԵՒԱՆԸ կը ծախուին նաեւ օսմ. պարտատոմսերու բրօվիզներ, եւ արժէքներ կ'ընդունին, ընթացիկ հաշիւով, մինչեւ 50 օսմ. ոսկի տարին 3½ տոկոսով։

Ընդդէմ դժուարամարսութեան.—Շաբէնի Գինի։

ԹՕՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸ ՇՈՒԹՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿ.

Եկաք շոգենաւը, նաւապետ Տէնիսըն, ընդհանուր վաճառքով Հալէն հոս կը հասնի վաղը, ուրբաթ։

ՍԵՂԱՆԱՒՈՐԱԿԱՆ

ՍԱԿԱՐԱՆ ՂԱԼԱԹԻՈՅ 16/28 Յունիս 1894

Անուանական Դրամագլուխ	Թղթոյ Անուանական Դիներ	Տոկոս %	Անուանը Արժեթղթոյ	Թուականը	Ընթացիկ Դիներ Գոցուցեալ երեկ երեկոյ	Ընթացիկ Դիներ Բացուցեալ այս առաւօտ
Լ. Ո. 7.133.372	100	1	Բանկայի Սիրի A	1331	62 20	— —
» 10.241.012	100	1	» » B		38 30	38 20
» 30.872.311	100	1	» » C		— —	28 10
» 43.063.305	100	1	» » D		24 32	26 37
Ֆ. 743.000.000	400	—	Ռումելիի Երկաթուղի	1870	122 —	123 50
Ա. Ո. 4.545.000	100	4	Ամանէ	1890	95 —	— —
Ֆր. 185.681.120	500	5	Թրիբիւթ	1890	— —	— —
Ա. Ո. 6.100.933	Ֆր. 500	5	Մաքսային Պարտաթուղթ	1336	— —	— —
	Գրամ. տարեցոյց	Նոր տիպ				
Ա. Ո. 10.000.000	20	10	Պանք Օսման	1863		
Օ. Ո. 550.000	22	11	Քրէտի Ֆէնէրալ Օսման	1869	8 36	— —
Ա. Ո. 600.000	10	6	Պանք տը Քոնտանդինոպլ	1872	3 18	— —
» 600.000	10	5	Սան. Օթ. տը Շեմէ է տը Վալ.	1872	4 38	— —
Ֆր. 14.000.000	140	140	Բաժնեթղթ. Լաբի-ամի Հանրին	1873	11 —	— —
» 45.000.000	500	300	Անատոլուի (Բաժնեթուղթ	1889	300 —	— —
» 30.000.000	500	500	Երկաթուղիք (Պարտաթղթ.		470 —	— —
Օ. Ո. 200.000	20	8	Թրամուէյ (Բաժնեթուղթ	1832	5 98	— —
Ֆր. 700.506	500	500	Թրամուէյ (Պարտաթուղթ		511 —	— —
Ֆր. 100.000.000	500	200	Սամ. Ռէժի	1833	18 29	18 33
Ա. Ո. 110.000	1.40	1.40	Սամ. Մրկաբէթ	1892	1 87½	1 75
Օ. Ո. 440.000	11	5½	Սամ. Ապահովագրական Ընկ.	1893	6 42½	— —
Ֆր. 20.000.000	500	500	Ջրի Ընկերութիւն, Տէրբոս	1832	357 —	— —

Թիւրիզն Թրիմ՝ Դի վրայ	Օ. Ո.	Ղրշ.
8 օրուան հաշիւ 1000 հատի	2	—
1 ամսուան հաշիւ	3	75
1 օրուան հաշիւ	—	90
Ռիզոր	—	—
Կանիկի (Հէվալէսիպ)	—	15
ԸՆԹԱՑԻՔ ՓՈԽԱՌԱԳՈՐԾՈՒ		
Լոնտոն 3 ամիս Ղրշ.	109	7/8
Փարիզ » Ֆր.	22	92½
Վիէննա 8 օրուան Ֆիորր.	11	32½
Պերլին չէք Մարք.	18	50

Թիւրիզն Երկաթուղիի վրայ		
8 օրուան հաշիւ 25 հատի Ֆր.	3	—
1 ամսուան հաշիւ »	—	—
ԸՆԹԱՑԻՔ ԴՐԱՄՈՅ		
Անգլ. ոսկի Օ. Ո. 100 ղրշ.էն	110	6
20 Ֆրանքնոց	87	21
20 Մարքնոց (Գերմանական ոսկի)	107	20
Քրիմիկ	51	15
Բուպլ Պղնձադրամ	8	50
Մէճիտիյէ	108	02
Մանը արծաթ	102	30
Մէկիաղիք	98	—
Տպոս Դալանթիոյ Սակարանի	6	—

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆՔ

15/27 Յունիս 1894

Փարիզ			Լոնտոն		
Քոնսոլիտ Օսմ. B կնիկ. Ֆր.	—	—	Քոնսոլիտ Օսմանեան A Ա. Ո.	62	50
» » C »	—	—	» » B »	38	50
» » D (Բացուած	24	56	» » C »	26	75
» » (Գոցուած	24	57	» » D (Բացուած	24	37
Ռումելիի երկաթուղի	123	75	» » (Գոցուած	24	37
Բրիտրիզ	—	—	Օսմ. Փոխառութիւն 1871ի	100	—
Մարոքայի Պարտաթուղթ	—	—	Փոխառ. 1877 (Տիֆենս Լօն)	103	25
Օսմանիյէ	438	75	Պանք Օսման (վճարեալ) »	15	43
Ռէժիի Բաժնեթուղթ	429	37	Այդրնի երկաթուղի »	14	50
Պանք Օսման (անուանկն.)	637	81	Գասպայի » »	18	50
Ռանթ Ֆրանսական 3%	100	72	Միացեալ Եգիպտական »	102	12
» » 3½%	107	27	Առանձնաշնորհեալ » »	—	—
» Իտալական	79	25	Անգլ. Քոնսոլիտ »	101	18
Քրէտի Լիոնէ	738	75	Ռանթ Հելլենական 5% »	31	50
Քրէտի Ֆոնսիէ	957	50	» » 4% »	33	37
Քոնդու

ՀԱՐԱՎԱՅԻՆ ԵՒ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.

ԴՈՐԹՔ ՊՐԻՏԻՇ ԵՒ ՄԷՐ ՔԸՆԹԱՑԼ

ԱՌԱՋԻՆ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 11 141 290
ՀԱՍՈՒՑԹ 1891 ՏԱՐԻՈՅ 2,794,012

ՆՕՐԹՔԸՐԸՆ ԷՇՈՒՐԸՆՍ

ԿՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 4,146,418
ՀԱՍՈՒՑԹ 1891 ՏԱՐԻՈՅ 1,099,000

Ընկերութիւնքս Պոլսոյ մէջ յունեցած Միացեալ Գործակալութեան միջոցաւ հրդեհի դէմ ամէն կարգի վտանգաւոր ապահովագրութիւններ ի գործ կը դնեն և իրենց ցոյց տուած դրամական երաշխաւորութեամբ մեծ գումարներ ապահովագրողաց կրնան վստահաբար դիրենք ներկայացնել. նաև իրենց ապացոյց իրենց հաստատութեան, միայն հրդեհի ճիւղին համար մինչեւ ցարդ տուած վնասին 20,000,000 Անգլիական Ոսկին կ'անցնի։

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԿՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի, 500,000 — ՄԱՐԻԹԱՅՄ — ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ Անգլ. Ոսկի 110,000

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ նաւերն, նաւագատուցները և առագաստանաւերն ի մէջ ապրանքներուն և դրամագրաներուն խիստ օգտակար պայմանաւ։ Գնոց և այլոց վրայ տեղեկութիւն առնուլ ուզողք կը հրաւիրուին դիմել Զալաթիա Մէհմէտ Ալի փաշա խան գետնայարկ թիւ 22 և 22 Բ. սենեակներն, առ ԳԱՌՆԻԿ Յ. ՍԵՐՈԲԵԱՆ Գործակալ Կ. Պոլսոյ վերոյիշեալ երեք Ընկերութեան։

ՌՕՍԻԱ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.

1881 Մարտ 20ի Կայս. Իրատէով արտօնեալ
Ընկերութեան կեդրոնատեղին Բէթերսպուրկ
Ընկերութեան ապարանքը, Մեծ Մոսքովա 37
Ապահովագրութեանց ճիւղեր ՀՐԴԵՀ.—ԿԵԱՆՔ.—ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԻՒՆ.—ԱՐԿԱԾՔ

Ընկերային դրամագլուխ ամբողջովին վճարուած 4,000,000 ռուպլի
Երաշխաւորութեան գումար 55,000,000 ֆրանք
1893ի հասոյթք 20,500,000 »
1881էն ի վեր Ընկերութիւնը իր ապահովագրողներուն վճարած է մօտ 70,000,000 »

Ընդհ. Գործակալ Թուրքիոյ համար ՊՕՂՈՍ ԱՒԳԵՐ
Պոլիս Ճէլալ Պէյ խան, Թիւ 22, 23

Քենիչ Ընդհ. Գործակալութեան
Ա. ՀԻՒՐՄԻԶ

Մանաճիւղ Զալաթիա, Զէօտիէքճի փողոց, 14
Գրասենեակ Ս. Ժ. ՌԷՐԼԷՆ ԵՒ ԸՆԿ. 1010

ԳՈՆԻԱՔ

Ա. ՍՒ Ի. ԵՒ Ե. ՄԷԹԱՔՍԱՍ ԵՂԲԱՐՑ — Ա. ՍՒ Ի. ԵՒ Ե. ՄԷԹԱՔՍԱՍ ԵՂԲԱՐՑ

ՀԱՄԱՇԽԱՐԱՅԻՆ ՍՊԱՌՈՒՄ ՀԱՐԱՋԱՏ ՀԵԼԼԵՆԱԿԱՆ ԽԱՂՈՂԻ ԳԻՆԻԷՆ ՊԱՏՐԱՍՏԵԱԼ

ՑԱՆՁ ԱԿԱՏԱՐ ԱՐՔՈՒՆԵԱՅ Ն. Վ. ԹԱԳԱՒՈՐԻՆ (15 Դեկտ. 1892) — ԱՐՔՈՒՆԵԱՅ Ն. Թ. ԹԱԳԱՒՈՐԱՆՑ ԿՈՆՍՏԱՆՏԻՆՈՍԻ (16 Յունվ. 1893)

ԵՒ ԱՑԼ ԵՒ ԱՑԼ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԱՑ

Գրաւոր յանձնարարութիւններով վաւերացեալ թէ՛ ներքին և թէ արտաքին նշանաւորագոյն բժիշկներէ եւ քիմիագէտներէ որոց անուանքը կը տեսնուին իւրաքանչիւր շիշի վրայ փաթթուած վկայագիրներուն մէջ.

ՍՊԱՌՈՒՄ.—Արտաքին յանձնարարութիւնք եւ առաքում վեցամսեայ 1892ին հոկտեմբեր ամսոյն սկիզբէն մինչեւ 1893ի ապրիլի սկիզբը. 12,314 ՄՆՏՈՒԿ եւ 219 ՏԱԿԱՌ ԴՕՆԵԱՔ հաստատեալ պաշտօնական գրութեամբ Պիռէայի նաւային գործակալաց, այսինքն Բանելլինիոնի, Խրսիվիէի, Լոյտի, Ֆրէսինէի Մէսաժրիի խանական Ֆլորիյոի շոգենաւային ընկերութեանց.

ՍՈՒԱՐՄՈՒՆՔ.—Եգեպտոս, Կարմիր Ծովոյն եզերք (Սուաքիմ, Մասսուա եւ այլուր), Փորթ Սայիտ, Աստէն Արաբիոյ, Պիրութ, Լաթաքիա, Իսքէնտերուն, Կիպրոս, Սուսամ, Սաղզ, Իզմիր, Կրէտէ, Միտիլի, Տարտանէլ, Այնէրօս, Սելանիք, Փորթոլաղօ, Գավալա, Տէտէ-Ագամ, Կ. Պոլիս Օրտու, Սինօպ, Սամսոն, Կիրասոն, Տրապիզոն, Ռուսաստան, Իպրայիլ, Կալաց, Սուլինա, Քէօսթէնճէ, Մէտուն, Այպանիա, Թրիէսդ (Գերմանիոյ համար) այսինքն.

Փանելլինիոնի շոգենաւերով անուն 4,042 տակառ 9ի.—Խրսիվիէի շոգենաւերով անուն 5,704 տակառ 65.—Ռուսական շոգենաւերով անուն 1,729 տակառ 47.—Լոյտի շոգենաւերով անուն 436 տակառ 6.—Ֆլորիոյի շոգենաւերով անուն 185 տակառ 7.—Ֆրէսինէի շոգենաւերով անուն 17ի.—Մասաժրի ի շոգենաւերով անուն 44ի. Գոնէաթ բնդ ամենը անպակաս 12,314ի, պակաս 219ի.

Առագաստաւոր նաւերով, այլ եւ այլ վիճակներով, որպէս նաեւ տարութեան զանազան գաւառաց առաքումներն եւ տեղական սպառումը չեն պարունակուիր վերի քանակութեանց մէջ.

Գոնէաթի պարբիան ընդհանրապէս սպառում օրաբ էրկիրներուն մէջ 1,000,000 ֆրանքի արժողութիւն. ԻՐԱԿԱՆ ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՕՆԵԱՔ 600,000, ՇԻՇԻ ՀԱՄԱՐ ՅԱՐՄԱՐ ՏԱԿԱՌԱՑ ՄԷՋ. Երաշխաւորութիւն զուտ խոզոզ հարազատութեան 100,000 ֆրանք. սոյն գործարանին մէջ կը պատրաստուին նաեւ անուշ ըմպելեաց բ լոր տեսակները խաղողի դարազատ ցքիւ. Ցայժ ընտիր տեսակներ եւ երոպականներու հետ մրցելու կարող. Նոյնպէս տակառներով ընտիր Ռումէր եւս կը վաճառուին։ 773

ԴՈՐԾԱՐԱՆ «ԱՄՊԼԻՕՍ», (ԱՑԳԻ). Ի ՊԻՐԷԱՑ «ԱՊՈԼԼՈՆԻ» ՀՐԱՊԱՐԱԿԻՆ ԿԻՑ.

ԻԼԱՆ ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՅԷՐԻ

Զինճի Օրտուի հիւմայուն մէջբէդի օրան Էսիրնէ իլէ մէրպուտաքը օրան մէվպարինտէ յի ասարիլը չահանէ իչուն միւպայա օլունմասը էվվէլէէ իլան կրբնան էրզաքան էքմէքլիք պէէրը զրէսի 25, կիւչիւն 165, էրզին 52, սասէրին 360, սօղանը 18, Թուզուն 30, սապունուն 113½ բուդէն զէյթին 160, նոհուտուն 55, ֆասուլիանին 20, չէքէրին 100, կաղին 38 քէօմիւրին 18, հաթապան 5½, գարտիֆ քէօմիւրի 6½ ձկերին 18, սամանին 4½ փարասա թափիպի էօհտէսինտէ օրտուզուտնան ինթասընա Թալիպ օրան վէ չէրսիթիին անդամաք իսթէէնէրին մագամը Սէրասքէրի լէվազիմաքը տայիրէսինէ կէլմէկէրի իլան օլունուր։

Նօ. 36 2—3

Բիզէտէ պուլունան ասաքիրը չահանէնին մահալլինճէ միւնագասայա վազ օլունարագ ֆիյաթը մալիւմէսի իլէ Թալիպի էօհտէսինտէ պուլունան էրզաքը Տէրսաստէթճէ ինթասընա Թալիպ օլանլարը մագամը Սէրասքէրի լէվազիմաքը ուսմանլիք տայիրէսինէ միւրաճաաթ ինթիէլերի իլան օլունուր։

Նօ. 37 2—3

Մանասթիրտա պուլունան ասաքիրը չահանէնին մահալլինճէ միւնագասայա վազ օլունարագ ֆիյաթը մալիւմէսի իլէ Թալիպի էօհտէսինտէ պուլունան էրզաքը Տէրսաստէթճէ ինթասընա Թալիպ օլանլարը մագամը Սէրասքէրի լէվազիմաքը ուսմանլիք տայիրէսինէ կէլմէկէրի իլան օլունուր։

Նօ. 38 2—3

Թրապուզանտա պուլունան ասաքիրը չահանէնին մահալլինճէ միւնագասայա վազ օլունուզ Ֆիյաթը մալիւմէսի իլէ Թալիպի էօհտէսինտէ պուլունան էրզաքն Տէրսաստէթճէ ինթասընա Թալիպ օլանլարը մագամը Սէրասքէրի լէվազիմաքը ուսմանլիք տայիրէսինէ կէլմէկէրի իլան օլունուր։

Նօ. 39 2—3

Հայվանաթը միրիչ իսարէսի իչուն միւպայասը մէվզրի միւնագասայա զօնուլան 100,000 ճէտիտ գանթար սամանին ինթասընա Թալիպ օլան վէ չէրսիթիին անդամաք իսթէէնէրին մագամը Սէրասքէրի լէվազիմաքը ուսմանլիք տայիրէսինէ կէլմէկէրի իլան օլունուր։

Նօ. 40 2—3

ԿԱՐԻ ՃՇՄԱՐԻՏ ՄԵՔԵՆԱՆԵՐ
ՍԻՆԿԸՐ

Լաւագոյններն աշխարհի մէջ։ Ամէն գուգանոգներու մէջ ատենէն բարձր վարձերուն ստացած է։ Սինկէրը գործարանը միջոցով ամէն մերենայ կը ծախէ քան բոլոր միւս գործարանները միասնաբար։ Սինկէրի ճշմարիտ մեքենանները կը գտնուին ամենի ամէն տեսակ գործերու։ Իւր մեծ հարստաւին պատճառաւ, բազմաթիւ կեղծեր շինուած են։ Ուրեմն միակ ցի բաւեր Սինկէրը անուանը մերինային վրայ։ Ճշմարիտ Սինկէրը երբ մի միայն կը ծախուին Գ.Կ. Էնտիւիթիւն։ 1058

կեղծիքներն ամենայն մէջ։ Գոլիս, Սուլթան Համամ թիւ 2. Զալաթիա, Թիւնէլ բրիտ, գրասենեակին դիմացը։ Քարաքէօյ, Շիշլի Գրամտէ-ին կայարանը։ Բերա, Կալաթա-Դերայի վարժարանին դէմը։ Սինկէրը ընդհանրապէս մասնաճիւղեր ունի Թուրքիոյ ամէն գլխաւոր քաղաքներուն մէջ։ Սինկէրի ճշմարիտ մեքենան կը կրէ գործարանի սա մարքան։

16—78

Royal Windsor

ՀՈՒՍԱԿԱՒՈՐ ՎԵՐԱՆՈՐՈԳԻՉ ՄԱԶԵՐՈՒՈՒ

Սպիտակ մազեր ունիք, մազերնիդ կը թափի՞ն, մազերու արմատները թուլցած են կամ կը թափի՞ն։ Եթէ ունիք այդ տեսակ բաներ գործածեցէ՛ք Ռուայեալ Վէնսորի դեղը, որովհետեւ այս դեղ երիտասարդութեան տենչին պէս, բնական գոյն մը ու գեղեցկութիւն մը կ'ուտայ սպիտակ մազերուն և կ'արգելու մազերու թափիլն։ Այս դեղ, որուն տերը չքաղրամի արժանացած է, մազերու միակ վերանորոգիչն է։ Անյուսալի արդիւնքներ առաջ բերելով, վաճառումն օրէ օր աւելնալու վրայ է։ Փոխարինող պիսի զրկուի մանրամասնութիւններ ու վկայութիւններ պարունակող ծանուցումն առանց որևէ ծախքի։ Այս դեղ կը վաճառուի գլխաւորաբար վարսավիրաներու և դեղագործներու քով։

Վէրէնէի վարդի սպեղանին երեսի գոյնը կը գեղեցկացնէ։ Այս եւս կը ծախուի Ռուայեալ Վէնսորի ծանուցած տեղերը։

Երեք ասաղով չիչը 30 դրուշ, — երեք ասաղով ½ չիչը 15 դրուշ։ Երկու ասաղով չիչը 18 դրուշ։ Մէկ ասաղով չիչը 12։ Մասնիչոս և պիւլ օղի չիչը 12 դրուշ։

ՏՐԲ. Ս. ԽՈՉԱՅՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ
ԳՆԿԼՕ-ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ
Գ ՊԱՀԶԷ-ԳԱՔՈՒՆ Կ. ՊՈԼԻՍ

Մասնագէտք առանց քաշչուէ լինորի արհեստական ակռաներ պատրաստելու, մէկ անգամէն ամենասաստիկ ցաւած ակռաները, ոսկի, ադամանդ և մետաղով լեցնելու, ինչպէս նաև դարմանումն ամէն տեսակ բերնի և ակռայի հիւանդութեանց։

(Բացի կիրակիէ) ամէն օր առաւօտեան մինչեւ կէս օր։ 114

ՎԻԱԼԻ ԳԻՆԻ

ԿԱՌՈՂՈՒԹԻՒՆ ՉՕՐԱՑՈՒՑԻՉ ՎԵՐԱՆՈՐՈԳԻՉ

Ամենայն կազդուրիչն զոր պարտին գործածել Ապաքինողները, Ներերը, Կանայք, տկարակազմ Տղոյներն և ամեն փափուկ անձինք։

Բաղձացեալ Մկանաց և Ջղային ու Ուղեղային դրութեանց կազմութեան և զարգացման յոյժ անհրաժեշտ Նիւթերով։

ՔԻՆԱՅՈՎ ՄԱՍԻ ՀԻՒԹ ՖՈՍՖՈՐ ՏԸ ՇՕ

Վիալի Գինին ամենէն ազդու դեղերու միաւորութիւնն է, ոգեկոչ Արեան տարրութեան, Ներուութեան, Թուլախտի, Ստամոքսի ամէն ցաւերու, Փորկութեան, Հիւծման, Երկաթ ապաքինմանց, և ն. ի մէջ բան, Թուլութեան, Վատութեան, Զգային ուժ հատութեան ամէն վիճակներուն որոշ չատեր չաքաշքերկրեալ ենթակայ են մեր օրերս։

ԼԻՈՆ—Դեղարան Ժ. Վիալ, Վիքթոր Հիւկօ փողոց 14—ԼԻՈՆ 1057

Գործակալ և միակ աւանդատար ի Կ. Պոլիս ՕԿՍԻՈՆ ԲԱՍԵԿԻՆ Զալաթիա, Մամանէ, Թ. 86. փոքրաքանակ կը վաճառուի ամեն դեղարաններու մէջ և դեղավաճառներու քով։

ԻԻՆԻՕՆ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ԸՆԴԵՌԻՄ ՀՐԴԵՀԻ, ՀԻՄՆԵԱԼ 1828

Հասարակաբար է Փարիզ էր Էլեքտրոնաթիւղն, Պանի փողոց, Թիւ 15

Դրամագլուխ	Ֆրանք	10,000,000
Պահեստի դրամ	»	7,650,000
Թղթադանակին մէջ	»	69,244,813
Հասոյթք 1892 տարւոյ	»	15,328,801
Վճարուած վնասք	»	176,000,000
Երաշխաւորութիւնք Լիւնիոն-Լիոն	»	114,500,000

Ի. Կ. Գոլիս, Ընկերութեան դրամատունը՝ ՕՍՄ. ԿԱՑՍ. ՊԱՆՔԱՆ։

Տեղեկութեանց համար գիմել առ Սիմոն Քայսէրլեան, մասնաւոր տնօրէն ի Կ. Գոլիս, Զալաթիա, քարաքէօյի հրապարակը, Եէնի-Խան, առաջին յարկ։ 690

ՇՈՒՏԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅԿԱԿԱՆ և ՄԱՐՍԻԼԵԱՆ

Ն. ԲԱՔԻ, ԵՒ ԸՆԿ.

Մարսիլիայէ և Պարտ-Դէլ-Կոմանոսարդէս Բաղող

Մէրքաթի չոգենաւը ուղղակի Մարսիլիա պիտի ուղեւորի յուլիս 3ին։

Բարիզ-Լիոն-Մարսիլիոյ երկաթուղեաց ուղեւորութիւնն ի միասին առնելով,
Ա. կարգ 245 ֆրանք
Բ. » 175 »

Ուղղակի և արագ ուղեւորութիւն Նաւարդէքի, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար

Դիմել առ գործակատար ԹԻՄՈԹԷ ԲԸՂՈՒԼ
1054 Մոսկանէ Սիրէ-Ֆրանս

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈՒՏԵՆԱՒՐ

Երբէ-Լէ-Բէ-Ռ Անգլիոյ, Կ. Պոլսոյ և Օպէռայի Դիէ-

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍՈՆ ՈՐԴԻՐ և ԸՆԿ.

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ալպանս	2000	Ֆլամինիոյ	1600	Բալէրմօ	3200
Անտիլիս	3000	Կարլիէս	5500	Բաւէտէր	1700
Արալիս	5500	Կրոսնոս	2200	Բլանշ	1500
Արկս	2300	Կոզզ	1800	Բոլս	4000
Արիսաղ	3000	Կրոտնս	2200	Բուլիդ	2800
Գասսնոս	3000	Հիրս	2000	Բիալոզ	4400
Գոլոտինս	2200	Հոտորկ	3000	Բինալտս	3200
Գրաս	2000	Հինտու	7000	Բոլս	3000
Գնգիֆալ	8800	Համբէր	1200	Բուէլ	3500
Դէլոն	2600	Այանս	5000	Բոզարիս	3500
Գալիբսս	500	Ցիւնս	2300	Մալէնս	4000
Գամէս	2100	Բէլս	2000	Մանդիսալ	8200
Գաղզ	1000	Բոլբինս	4000	Սաքէս	2000
Գոմս	700	Բոմս	2200	Միլիս	2000
Զիրակ	5000	Լէս	2000	Մորէնս	4300
Դիս	5500	Լէբրանս	4500	Թ. Ուիլսն	3000
Գոլբրատս	3400	Լիվրբնս	3000	Թուրսս	1200
Տիզ	500	Մալմս	1500	Թոլիտս	2800
Տսմինս	2500	Մարէնկս	4300	Թորբիտս	900
Տուրս	1800	Մարգէլլս	6500	Ուրպինս	5000
Տրարս	2100	Միլս	2000	Վալմուրնս	5000
Էսնսամս	600	Մուրինս	3100	Եէտս	3600
Էլտոբրատս	3000	Նէրս	2000	Զէպրա	1000
Էլէթիրս	3200	Ոլրատս	3000	Տիֆանինս	600
Տ. Ամս	2600	Ամէլս	5000	Ֆրիսս	200
Ֆալբրն	800	Ոզրանս	4500	Զէրս	100
Ֆիտս	700	Ոդզս	2000	Մոսրիս	100

Էֆիրբրն Մօնարք 8000
Բիլտրրն Մօնարք 8000
Լորդրն Մօնարք 8100

Ուղեւորներու համար ամէն դիւրութիւն կ'ընծայուի

Դիմել առ Ֆ. ՀիլՏ ԵՒ Ռիճ0
Գործակալ
Թիւ 17—18, Քիւչիւք Միւսէք
858 խան, Զալաթիա

Արտօնատէր Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՑ

ՄՈՍ
ՇՈՒՏԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվրբոս-Լէ, Պորտոյէ, Մէջէրլիսանէ և Սէ- Մովի Դիէ- Բանոզ ղգէնոսոֆ

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Բամսէս	3000	Թիպս	2500
Անպիս	3000	Նէրմիս	2400
Թէյպը	3000	Օսայրիս	2250
Քենորուս	3000	Բէրա	2250
Ֆարոս	3000	Սֆինքս	2000
Օսմանլի	3000	Կասբրնի	1500
Մարիսիս	2500	Կիւլէն	1500

Դիմել առ Ժ. Վ. ՎԻԹՕԼ և ԸՆԿ.
Ուլիթալ խան
ՃԷՏՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ.
847 31, Ճէյմս Սդրիդ Լիվրբուլ

ՔԻՒՆԱՐԴ (CUNARD)
ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈՒՏԵՆԱՒՈՅ

Ոբէ ոֆրը Երէս- Ռէքամ Լը Բոռնի Լիվրբուլ և Աբէ-Եալէյ դիէ-

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ումբրիա	7718	Գազլոնիա	4845
Էդրուրիա	7718	Պոթնիտ	4531
Սէրվիա	7391	Սամարիա	3574
Ուրանիա	7268	Մարաթոն	2403
Բավոնիա	5587	Աղլաս	2393
Մէֆալոնիա	5517	Սարակոսա	2166
Կալլիա	4809	Թարիֆա	2246
Սիրիա	4557	Բալմիրա	2144
Ալէբրս	2143	Թրինիտատ	1899
Քէտար	1876	Մորոզզս	1855
Շէբբուրի	1614		

Դիմել առ ԹՈՄԱՍ Զ. ՃՈՒՆ գործակատար
Thomas C. Joly
Ակիքսիատես խան, Թիւ 401
Զալաթիա 932